

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne

o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Některé podmínky sjednávání spotřebitelského úvěru

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství¹⁾ a upravuje některá práva a povinnosti související se spotřebitelským úvěrem.

CELEX: 32008L0048

- (2) Spotřebitelským úvěrem je odložená platba, půjčka, úvěr nebo jiná obdobná finanční služba poskytovaná nebo přislíbená spotřebiteli věřitelem nebo zprostředkovatelem.
- (3) Spotřebitelským úvěrem není odložená platba, půjčka, úvěr nebo jiná obdobná finanční služba
- a) zajištěná zástavním právem k nemovitosti, jejímž účelem je
- nabytí vlastnických práv k nemovitosti, vypořádání vlastnických vztahů k nemovitosti nebo výstavba nemovitosti,
  - úhrada za převod členských práv a povinností v bytovém družstvu nebo právnické osobě za účelem získání práva užívání bytu či rodinného domu,
  - úhrada nákladů spojených se získáním úvěru uvedeného v bodě 1 nebo 2, nebo
  - splacení úvěru nebo půjčky použitých na financování některého z účelů uvedených v bodech 1 až 4,
- b) sjednaná v podobě nájmu věci, u něhož není sjednána povinnost koupě najaté věci po uplynutí určité doby,
- c) poskytnutá bez úroku nebo jakékoli úplaty,
- d) sjednaná v podobě průběžného poskytování služby nebo dodávání zboží stejného druhu, za které spotřebitel může platit v průběhu jejich poskytování formou splátek,
- e) s celkovou výší úvěru nižší než 5 000 Kč nebo vyšší než 1 880 000 Kč; je-li mezi tímž věřitelem a spotřebitelem uzavřeno v období 12 měsíců více smluv se stejným nebo obdobným účelem, považuje se pro účely tohoto ustanovení součet částek peněžních prostředků, které jsou předmětem těchto smluv, za celkovou výši úvěru jediného spotřebitelského úvěru,
- f) kterou zaměstnavatel poskytuje svým zaměstnancům jako vedlejší činnost bez úroků nebo s roční procentní sazbou nákladů nižší, než je roční procentní sazba nákladů úvěrů obvykle nabízených na trhu, a která není obecně nabízena veřejnosti,

¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS.

- g) sjednaná s obchodníkem s cennými papíry nebo bankou, jejímž účelem je provedení operace s investičním nástrojem²⁾, přičemž obchodník s cennými papíry nebo banka jsou do této operace zapojeni,
- h) v podobě bezplatného odložení platby stávajícího dluhu,
- i) poskytovaná omezenému okruhu osob ve veřejném zájmu na základě jiného právního předpisu a poskytovaná bezúročně nebo s úrokovými sazbami nižšími než jsou sazby na trhu obvyklé,
- j) ve které je odpovědnost za splnění závazku omezena pouze na movitou věc, která je odevzdána při jejím sjednání.

CELEX: 32008L0048

(4) Tento zákon se nevztahuje na odložené platby, půjčky, úvěry a jiné obdobné finanční služby, které jsou součástí směru uzavřeného před soudem nebo před jiným orgánem stanoveným jiným právním předpisem.

CELEX: 32008L0048

(5) V případě spotřebitelského úvěru ve formě možnosti přečerpání, kde úvěr musí být splacen na požádání nebo do 3 měsíců, se použijí pouze § 1, § 2, § 3 písm. b) a c), § 4 odst. 2, 4, 6 a 8, § 5 odst. 2 a odst. 5 písm. a), § 6, § 7 odst. 1, § 8, § 11, § 16, § 19 a § 21 až 24.

CELEX: 32008L0048

(6) Jestliže spotřebitel a věřitel v důsledku prodloužení spotřebitele s plněním smlouvy o spotřebitelském úvěru sjednávají novou smlouvu, kterou se odkládá platba nebo mění způsob splacení a jejímž účelem je odvrátit případné řízení o nárocích věřitele, přičemž závazky nejsou ve svém souhrnu pro spotřebitele méně výhodné než v původní smlouvě, použijí se na sjednávání nové smlouvy pouze § 1 až 3, § 4 odst. 2, 4, 6 a 8, § 5 odst. 1, 3 a 5 písm. b), § 6 odst. 2 a 4, § 7 odst. 1, odst. 2 písm. a) až i), l) a q), odst. 3, § 10, § 14, § 15, § 17 až 19 a § 21 až 24.

CELEX: 32008L0048

(7) V případě spotřebitelského úvěru ve formě možnosti přečerpání, kde úvěr musí být splacen do 1 měsíce, se použije pouze § 5 odst. 5 písm. c).

CELEX: 32008L0048

(8) V případě spotřebitelského úvěru ve formě překročení se použijí pouze § 1, § 2, § 18 a § 21 až 24.

CELEX: 32008L0048

---

²⁾ § 3 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) spotřebitelem fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo svého povolání a v jejíž prospěch je nabízen nebo poskytován spotřebitelský úvěr,
- b) věřitelem fyzická nebo právnická osoba nabízející nebo poskytující spotřebitelský úvěr v rámci své podnikatelské činnosti nebo svého povolání,
- c) zprostředkovatelem osoba, která není věřitelem a která v rámci své podnikatelské činnosti nebo povolání spotřebiteli za odměnu propaguje nebo nabízí spotřebitelský úvěr nebo mu pomáhá s uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo uzavírá smlouvu jménem věřitele,
- d) roční procentní sazbou nákladů na spotřebitelský úvěr celkové náklady úvěru pro spotřebitele, ve smyslu ustanovení § 12, vyjádřené jako roční procentní podíl z celkové výše úvěru,
- e) celkovými náklady úvěru pro spotřebitele veškeré náklady, včetně úroků, provizí, daní a veškerých dalších poplatků, které spotřebitel musí zaplatit v souvislosti se spotřebitelským úvěrem a které jsou věřiteli známy, s výjimkou nákladů na služby notáře. Do celkových nákladů se započítávají i náklady související s doplňkovými službami spotřebitelského úvěru, zejména pojistné, pokud je uzavření smlouvy o poskytnutí doplňkové služby povinné pro získání spotřebitelského úvěru nebo pro jeho získání za nabízených podmínek,
- f) celkovou částkou splatnou spotřebitelem součet celkové výše úvěru a celkových nákladů úvěru pro spotřebitele,
- g) možností přečerpání výslovné ujednání smluvních stran o zpřístupnění peněžních prostředků, které přesahují aktuální zůstatek na platebním účtu spotřebitele,
- h) referenční úrokovou sazbou úroková sazba, která se použije jako základ pro výpočet jakéhokoli úroku, jenž má být uplatněn, a která pochází z veřejně přístupného zdroje a kterou mohou strany smlouvy o spotřebitelském úvěru ověřit, avšak nemohou ji jakkoliv přímo ovlivnit,
- i) údajem o věřiteli či o zprostředkovateli se rozumí minimálně uvedení jeho jména a příjmení, popřípadě obchodní firmy, a místa podnikání, jde-li o fyzickou osobu, obchodní firmy nebo názvu, sídla, popřípadě umístění organizační složky na území České republiky, jde-li o právnickou osobu,
- j) trvalým nosičem dat jakýkoli předmět, který umožňuje spotřebiteli uchování informací určených jemu osobně tak, aby mohly být využívány po dobu přiměřenou účelu těchto informací, a který umožňuje reprodukci těchto informací v nezměněné podobě,
- k) celkovou výší úvěru souhrn všech částek, jež jsou dány spotřebiteli k dispozici,
- l) výpůjční úrokovou sazbou úroková sazba vyjádřená jako pevná nebo pohyblivá procentní sazba uplatňovaná ročně na čerpanou výši úvěru,
- m) pevnou výpůjční úrokovou sazbou jediná výpůjční úroková sazba sjednaná mezi věřitelem a spotřebitelem na celou dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo více výpůjčních úrokových sazeb stanovených pro dílčí období výhradně neměnnou konkrétní procentní hodnotou. Nejsou-li ve smlouvě stanoveny všechny výpůjční úrokové sazby, považuje se výpůjční úroková sazba za pevně stanovenou pouze pro dílčí období, pro která jsou výpůjční úrokové sazby stanoveny výhradně neměnnou konkrétní procentní hodnotou sjednanou při uzavření smlouvy.

§ 3

Povinné informace uváděné v reklamě

Jestliže je nabízen nebo propagován spotřebitelský úvěr nebo jeho zprostředkování reklamou, jejíž součástí je i jakýkoliv údaj o nákladech spotřebitelského úvěru pro spotřebitele, musí reklama obsahovat jasným, výstižným a zřetelným způsobem formou reprezentativního příkladu

- a) roční procentní sazbu nákladů,
- b) úrokovou sazbu, pevnou, pohyblivou nebo obojí, spolu s údaji o veškerých poplatcích spojených s úvěrem,
- c) celkovou výši úvěru,
- d) výši jednotlivých splátek a celkovou částku splatnou spotřebitelem,
- e) dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru,
- f) v případě úvěru ve formě odložené platby za konkrétní zboží nebo službu jejich cenu a výši případné zálohy,
- g) informaci o povinnosti uzavřít smlouvu o doplňkové službě související se spotřebitelským úvěrem, zejména pojištění, je-li uzavření takové smlouvy podmínkou pro získání spotřebitelského úvěru za nabízených podmínek a náklady na tuto službu nelze určit předem.

CELEX: 32008L0048

§ 4

Poskytnutí informací před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru

(1) Věřitel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru poskytne prokazatelně spotřebiteli informace o

- a) druhu spotřebitelského úvěru,
- b) věřiteli a případně o zprostředkovateli spotřebitelského úvěru,
- c) celkové výši spotřebitelského úvěru a podmínkách jeho čerpání,
- d) době trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru,
- e) zboží nebo službě a o jejich ceně, která by byla placena bez využití spotřebitelského úvěru, v případě spotřebitelského úvěru ve formě odložené platby za zboží nebo službu a smluv o vázaném úvěru,
- f) úrokové sazbě, podmínkách upravujících použití této sazby a případně o jakémkoliv indexu nebo referenční sazbě použitelné pro počáteční úrokovou sazbu, jakož i o době, podmínkách a postupu pro změnu úrokové sazby. Uplatňují-li se za různých okolností různé úrokové sazby, uvádějí se výše uvedené informace o všech úrokových sazbách,
- g) celkové částce splatné spotřebitelem a roční procentní sazbě nákladů na spotřebitelský úvěr. Tato sazba musí být dále vysvětlena prostřednictvím reprezentativního příkladu s uvedením veškerých předpokladů použitých pro její výpočet. Pro výpočet této sazby je věřitel povinen zohlednit požadavky na spotřebitelský úvěr, které mu spotřebitel sdělil. Stanoví-li smlouva o spotřebitelském úvěru různé způsoby čerpání s různými poplatky nebo výpůjčními úrokovými sazbami a použije-li věřitel předpoklad uvedený v části II písm. b) přílohy č. 1 k tomuto zákonu, uvede, že jiné mechanismy čerpání uplatňované na tento typ spotřebitelského úvěru mohou vést k vyšším ročním procentním sazbám nákladů na spotřebitelský úvěr,

- h) výši, počtu a četnosti plateb, jež má spotřebitel provést, případně o způsobu přiřazování plateb k jednotlivým dlužným částkám s různými výpůjčními úrokovými sazbami pro účely splácení,
- i) poplaticích za vedení jednoho nebo více účtů zaznamenávajících platební transakce a čerpání, ledaže je otevření účtu nepovinné, o poplatcích za používání platebních prostředků pro platební transakce i čerpání a o veškerých ostatních poplatcích vyplývajících ze smlouvy o spotřebitelském úvěru a o podmínkách, za nichž lze tyto poplatky změnit,
- j) případné povinnosti spotřebitele hradit notáři náklady spojené s uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru,
- k) případné povinnosti uzavřít smlouvu o doplňkové službě související se smlouvou o spotřebitelském úvěru, zejména pojištění, je-li uzavření smlouvy o doplňkové službě povinné pro získání spotřebitelského úvěru nebo pro jeho získání za nabízených podmínek,
- l) stanovené úrokové sazbě použitelné v případě opožděných plateb nebo smluvní pokutě v případě prodlení spotřebitele a o veškerých dalších důsledcích vyplývajících z prodlení spotřebitele,
- m) případném požadovaném zajištění,
- n) právu na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru,
- o) právu na předčasné splacení spotřebitelského úvěru, o případném právu věřitele na náhradu vzniklých nákladů a o způsobu jejich stanovení,
- p) právu spotřebitele být v souladu s § 6 odst. 4 okamžitě a bezplatně vyrozuměn o výsledku vyhledávání v databázi umožňující posouzení jeho úvěruschopnosti,
- q) právu spotřebitele na bezplatné obdržení kopie návrhu smlouvy o spotřebitelském úvěru,
- r) době, po kterou je věřitel vázán informacemi poskytnutými před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo návrhem na uzavření takové smlouvy.

CELEX: 32008L0048

(2) Informace uvedené v odstavci 1 nebo v § 5 odst. 2 a 3 poskytne věřitel spotřebiteli na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo než je spotřebitel vázán svým návrhem na uzavření takové smlouvy. Jestliže věřitel poskytne spotřebiteli informace na formuláři, který je uveden v příloze č. 2 nebo 3 tohoto zákona, má se za to, že splnil své informační povinnosti stanovené v odstavci 1 nebo v § 5 odst. 2 a 3. Jiné informace než uvedené v odstavci 1 nebo v § 5 odst. 2 a 3 poskytne věřitel v samostatném dokumentu.

CELEX: 32008L0048

(3) Věřitel poskytne prokazatelně spotřebiteli náležité vysvětlení, aby byl schopen posoudit, zda navrhovaná smlouva o spotřebitelském úvěru odpovídá jeho potřebám a finanční situaci. Náležitým vysvětlením se rozumí především vysvětlení předmluvních informací poskytnutých dle odstavce 1, včetně důsledků prodlení, a základních informací o jednotlivých nabízených produktech a jejich dopadech na spotřebitele.

CELEX: 32008L0048

(4) Poskytnutí informací dle odstavce 1 a dle § 5 odst. 2 a 3 se považuje za splnění informačních povinností před uzavřením smlouvy o finanční službě uzavírané na dálku³⁾.

CELEX: 32008L0048

(5) Je-li spotřebitelský úvěr sjednáván na žádost spotřebitele prostřednictvím prostředků komunikace na dálku, které neumožňují poskytnutí informací způsobem uvedeným v odstavci 2, je věřitel povinen poskytnout informace uvedené v odstavci 1 a v § 5 odst. 2 a 3 na formuláři, který je uveden v příloze č. 2 nebo 3 tohoto zákona, bezprostředně po uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru.

CELEX: 32008L0048

(6) Věřitel nebo zprostředkovatel je povinen spotřebiteli poskytnout na požádání bezplatně kopii návrhu smlouvy o spotřebitelském úvěru. To neplatí, pokud věřitel není ochoten přistoupit k uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru v okamžiku, kdy spotřebitel o kopii návrhu této smlouvy požádá.

CELEX: 32008L0048

(7) V případě smlouvy o spotřebitelském úvěru, podle které platby spotřebitele nevedou k okamžitému odpovídajícímu umořování celkové výše úvěru a místo toho jsou použity pro tvorbu kapitálu po dobu a za podmínek, jež jsou stanoveny v této smlouvě nebo v doplňkové smlouvě, je věřitel povinen v předmluvních informacích, požadovaných podle odstavce 1, jasně a výstižně uvést, zda použití takto vytvořeného kapitálu povede k úplnému splacení celkové částky úvěru čerpané podle smlouvy o spotřebitelském úvěru.

CELEX: 32008L0048

(8) Jestliže je spotřebitelský úvěr nabízen nebo sjednáván prostřednictvím zprostředkovatele, je povinnosti stanovené v odstavcích 1 až 7 a v § 5 odst. 2 až 5 povinen splnit také zprostředkovatel. Splní-li takovou povinnost zprostředkovatel, má se za to, že ji splnil i věřitel.

CELEX: 32008L0048

§ 5

Výjimky z požadavků na informace před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru

(1) Informační povinnosti před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru se nevztahují na dodavatele zboží nebo poskytovatele služeb jednajícího jako zprostředkovatel vázaného úvěru. Tím není dotčena povinnost věřitele tyto informace poskytnout.

CELEX: 32008L0048

(2) Uzavírá-li spotřebitel smlouvu podle § 1 odst. 5, je věřitel povinen poskytnout spotřebiteli informace uvedené v § 4 odst. 1 písm. a) až d), f), l), p) a r). Kromě těchto informací poskytne věřitel spotřebiteli informace o

³⁾ § 54b zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

- a) podmínkách a o postupu v případě ukončení platnosti smlouvy o spotřebitelském úvěru,
- b) povinnosti spotřebitele zaplatit spotřebitelský úvěr na žádost věřitele v plné výši, je-li taková povinnost vyžadována,
- c) dalších nákladech spjatých se spotřebitelským úvěrem od okamžiku uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru a podmínkách, za nichž lze tyto náklady změnit.

CELEX: 32008L0048

(3) V případě smluv podle § 1 odst. 6 poskytne věřitel spotřebiteli informace uvedené v odstavci 2 a dále též informaci o

- a) roční procentní sazbě nákladů uvedené reprezentativními příklady s uvedením veškerých předpokladů použitých pro výpočet této sazby,
- b) výši, počtu a četnosti plateb, jež má spotřebitel provést, a případně o způsobu přiřazování plateb k jednotlivým dlužným částkám s různými výpůjčními úrokovými sazbami pro účely splácení, a
- c) právu na předčasné splacení spotřebitelského úvěru, o případném právu věřitele na náhradu vzniklých nákladů a o způsobu jejich stanovení.

CELEX: 32008L0048

(4) Je-li spotřebitelský úvěr sjednáván se spotřebitelem formou hlasové telefonní komunikace, musí věřitel poskytnout spotřebiteli informace alespoň podle § 4 odst. 1 písm. c) až g) a h) před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru.

CELEX: 32008L0048

(5) Žádá-li spotřebitel prostřednictvím hlasové telefonní komunikace o okamžité zpřístupnění možnosti přečerpání, poskytne věřitel

- a) v případě smluv uvedených v § 1 odst. 5 informace uvedené v odstavci 2 písm. b) a v § 4 odst. 1 písm. c), d), f) a g),
- b) v případě smluv uvedených v § 1 odst. 6 informace uvedené v odstavci 2 písm. b) a v § 4 odst. 1 písm. c), f) a g) a § 5 odst. 2 písm. a),
- c) v případě smluv uvedených v § 1 odst. 7 informace uvedené v odstavci 2 písm. b), odstavci 3 písm. a) a v § 4 odst. 1 písm. c) a f).

CELEX: 32008L0048

§ 6

Posouzení schopnosti spotřebitele splácet úvěr

(1) Věřitel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru či změnou takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše úvěru je povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele.

CELEX: 32008L0048

(2) Osoba, která je oprávněna zpracovávat údaje o spotřebitelích za účelem posuzování jejich úvěruschopnosti a která je oprávněna poskytovat přístup k těmto údajům třetím osobám, umožní věřitelům se sídlem nebo místem podnikání v členském státě Evropské unie přístup k těmto údajům za stejných podmínek, jako věřitelům se sídlem nebo místem podnikání v České republice. Tato osoba uveřejní podmínky přístupu věřitelů k těmto údajům způsobem umožňujícím dálkový přístup.

CELEX: 32008L0048

(3) Spotřebitel poskytne věřiteli na jeho žádost úplné, přesné a pravdivé údaje nezbytné pro posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr.

(4) Pokud je žádost o poskytnutí spotřebitelského úvěru zamítnuta na základě vyhledávání v databázi umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, věřitel okamžitě a bezplatně spotřebitele vyrozumí o výsledku tohoto vyhledávání a sdělí mu údaje o použité databázi.

CELEX: 32008L0048

Náležitosti smlouvy o spotřebitelském úvěru

§ 7

(1) Smlouva o spotřebitelském úvěru musí být uzavřena písemně. Jedno vyhotovení této smlouvy musí obdržet spotřebitel na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat.

CELEX: 32008L0048

(2) Smlouva o spotřebitelském úvěru musí obsahovat

- a) druh spotřebitelského úvěru,
- b) údaje o smluvních stranách a případně o zprostředkovateli,
- c) dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru,
- d) celkovou výši spotřebitelského úvěru a podmínky jeho čerpání,
- e) určení zboží nebo služby a jejich cenu, která by byla placena bez využití spotřebitelského úvěru, v případě spotřebitelského úvěru ve formě odložené platby za zboží nebo službu a smluv o vázaném úvěru,
- f) úrokovou sazbu, podmínky upravující použití této sazby a případně údaj o jakémkoliv indexu nebo referenční sazbě použitelné pro počáteční úrokovou sazbu, jakož i o době, podmínkách a postupu pro změnu úrokové sazby. Uplatňují-li se za různých okolností různé úrokové sazby, uvádějí se výše uvedené informace o všech úrokových sazbách,
- g) roční procentní sazbu nákladů na spotřebitelský úvěr, veškeré předpoklady použité pro výpočet této sazby a celkovou částku splatnou spotřebitelem, vyjádřenou číselným údajem a vypočtenou k okamžiku uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru,
- h) výši, počet a četnost plateb, jež má spotřebitel provést, a případně způsob přiřazování plateb k jednotlivým dlužným částkám s různými úrokovými sazbami pro účely splácení,
- i) informace o právu obdržet kdykoliv bezplatně výpis z účtu v podobě tabulky umoření, je-li zahrnuto umoření jistiny spotřebitelského úvěru s pevně stanovenou dobou trvání,
- j) soupis uvádějící lhůty a podmínky pro splacení úroku a veškeré související opakující se či jednorázové poplatky, mají-li být poplatky a úroky splaceny bez umoření jistiny,

- k) případné poplatky za vedení jednoho nebo více účtů zaznamenávajících platební transakce a čerpání, ledaže je otevření účtu nepovinné, poplatky za používání platebních prostředků pro platební transakce i čerpání a veškeré další poplatky vyplývající ze smlouvy o spotřebitelském úvěru a podmínky, za nichž lze tyto poplatky změnit,
- l) úrokovou sazbu použitelnou v případě opožděných plateb platnou v okamžiku uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru a podmínky pro její úpravu nebo smluvní pokutě v případě prodlení spotřebitele a veškeré další důsledky vyplývající z prodlení spotřebitele,
- m) náklady na služby notáře či jiné obdobné náklady,
- n) požadavek na případné zajištění nebo pojištění,
- o) informaci o právu na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru, lhůtě, během níž může být toto právo vykonáno, a dalších podmínkách pro výkon tohoto práva, včetně informace o povinnosti spotřebitele zaplatit čerpanou jistinu a příslušný úrok dle § 13 odst. 3, jakož i o částce úroku splatné za den,
- p) informaci o právech vyplývajících z § 16 odst. 3 a 4 a podmínkách jejich uplatnění,
- q) informaci o právu na předčasné splacení spotřebitelského úvěru, o případném právu věřitele na náhradu vzniklých nákladů a o způsobu jejich stanovení,
- r) informaci o postupu v případě ukončení smluvního vztahu,
- s) informaci o možnosti mimosoudního řešení spotřebitelských sporů prostřednictvím finančního arbitra, a
- t) označení příslušného orgánu dozoru.

CELEX: 32008L0048

(3) Ve smlouvě o spotřebitelském úvěru umožňující, aby platby spotřebitele nevedly k okamžitému odpovídajícímu umořování celkové výše úvěru, ale byly po dobu a za podmínek, jež jsou stanoveny v této smlouvě nebo v doplňkové smlouvě, použity pro tvorbu kapitálu, je věřitel povinen jasně a výstižně uvést, zda použití takto vytvořeného kapitálu povede ke splacení celkové částky úvěru čerpané podle smlouvy o spotřebitelském úvěru.

CELEX: 32008L0048

VARIANTA I

(4) Ve smlouvě o spotřebitelském úvěru nelze sjednat rozhodčí doložku podle jiného právního předpisu⁴⁾.

VARIANTA II

Ustanovení § 7 odst. 4 včetně poznámky pod čarou č. 4 se vypustí. Následující poznámky pod čarou budou přečíslovány. Zákon bude zároveň obsahovat část šestou – změnu občanského zákoníku.

§ 8

Smlouva o spotřebitelském úvěru ve formě možnosti přečerpání, kde spotřebitelský úvěr musí být splacen na požádání nebo do tří měsíců, musí obsahovat

- a) informace stanovené v § 7 odst. 2 písm. a) až d) a f),

⁴⁾ § 2 odst. 3 písm. b) zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.

- b) informace o právu na odstoupení od této smlouvy ve formě možnosti přečerpání, lhůtě, během níž může být toto právo vykonáno, a dalších podmínkách pro výkon tohoto práva,
- c) upozornění, že spotřebitel může být kdykoliv vyzván ke splacení plné výše spotřebitelského úvěru, vyplývá-li tato možnost z této smlouvy ve formě možnosti přečerpání,
- d) informace o poplatcích platných od okamžiku uzavření této smlouvy a o podmínkách, za nichž lze tyto poplatky změnit.

CELEX: 32008L0048

§ 9

Důsledky porušení povinností

Nesplňuje-li smlouva o spotřebitelském úvěru náležitosti uvedené v § 7 odst. 1 a 2 a § 8, pokládá se spotřebitelský úvěr za úvěr úročený ve výši diskontní sazby platné v době uzavření této smlouvy uveřejněné pro příslušné období Českou národní bankou; ujednání o jiných platbách na spotřebitelský úvěr se stávají neplatnými, to vše s účinností ode dne, kdy spotřebitel tuto skutečnost uplatní u věřitele.

CELEX: 32008L0048

Informační povinnosti věřitele za trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru

§ 10

(1) Věřitel je povinen spotřebitele informovat na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat o každé změně úrokové sazby, a to v přiměřeném předstihu před vstupem dané změny v účinnost, jinak tato změna není vůči spotřebiteli účinná. Informace zahrnují výši splátek po úpravě úrokové sazby v případě, že dojde k její změně, a četnost těchto splátek.

CELEX: 32008L0048

(2) Věřitel není povinen informovat spotřebitele o změně úrokové sazby v přiměřeném předstihu před nabytím její účinnosti, pokud je změna úrokové sazby způsobena změnou referenční sazby a referenční sazba je vhodným způsobem zveřejněna a informace o nové referenční sazbě jsou rovněž zpřístupněny spotřebiteli v provozních prostorách věřitele, a pokud se ve smlouvě o spotřebitelském úvěru dohodl se spotřebitelem, že takové informace jsou spotřebiteli poskytovány pravidelně a v přiměřeném intervalu.

CELEX: 32008L0048

(3) Jestliže smlouva o spotřebitelském úvěru obsahuje ujednání o umoření jistiny s pevně stanovenou dobou trvání, poskytne věřitel spotřebiteli kdykoliv za trvání této smlouvy bezplatně výpis z účtu v podobě tabulky umoření. Tabulka umoření musí obsahovat dlužné platby, lhůty a podmínky vztahující se ke splacení těchto částek, rozčlenění každé splátky ukazující umořování jistiny, úrok vypočítaný na základě úrokové sazby a veškeré dodatečné náklady; pokud není úroková sazba pevně stanovena nebo je možné dodatečně náklady změnit, musí tabulka umoření obsahovat jasnou a stručnou informaci, že uvedené údaje platí pouze do změny úrokové sazby nebo dodatečných nákladů provedené v souladu s touto smlouvou.

CELEX: 32008L0048

§ 11

(1) Po dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru ve formě možnosti přečerpání je věřitel povinen spotřebitele prostřednictvím výpisu z účtu pravidelně v přiměřeném intervalu na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat informovat o

- a) přesném období, na které se výpis z účtu vztahuje,
- b) částce a datu čerpání spotřebitelského úvěru,
- c) zůstatku z předchozího výpisu a jeho datu,
- d) novém zůstatku,
- e) datu a výši plateb provedených spotřebitelem,
- f) použité úrokové sazbě,
- g) veškerých poplatcích se spotřebitelským úvěrem souvisejících, zaplacených v daném období a
- h) minimální částce, která má být spotřebitelem zaplacená.

CELEX: 32008L0048

(2) Věřitel je dále povinen spotřebitele informovat na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat o každé změně úrokové sazby nebo jakýchkoli splatných poplatků, a to v přiměřeném předstihu před vstupem dané změny v účinnost, jinak tato změna není vůči spotřebiteli účinná.

CELEX: 32008L0048

(3) Věřitel není povinen informovat spotřebitele o změně úrokové sazby v přiměřeném předstihu před nabytím její účinnosti, pokud je změna úrokové sazby způsobena změnou referenční sazby a referenční sazba je vhodným způsobem zveřejněna a informace o nové referenční sazbě jsou rovněž zpřístupněny spotřebiteli v provozních prostorách věřitele, a pokud se ve smlouvě o spotřebitelském úvěru dohodl se spotřebitelem, že takové informace jsou spotřebiteli poskytovány pravidelně a v přiměřeném intervalu.

CELEX: 32008L0048

§ 12

Roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr

(1) Roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr se rovná současné hodnotě všech závazků sjednaných mezi věřitelem a spotřebitelem a počítá se na roční bázi dle vzorce uvedeného v příloze č. 1 k tomuto zákonu.

CELEX: 32008L0048

(2) Pro účely výpočtu roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr se použijí celkové náklady úvěru pro spotřebitele s výjimkou nákladů splatných spotřebitelem v důsledku neplnění některého ze závazků stanovených ve smlouvě o spotřebitelském úvěru a jiných nákladů než kupní ceny, které je spotřebitel povinen při koupi zboží nebo poskytnutí služeb zaplatit bez ohledu na to, zda je transakce uskutečněna s využitím spotřebitelského úvěru nebo bez jeho využití. Náklady na vedení účtu zaznamenávajícího platební transakce

a čerpání, náklady na používání platebních prostředků pro platební transakce a čerpání a další náklady spojené s platebními transakcemi se zahrnují do celkových nákladů úvěru pro spotřebitele, s výjimkou případů, kdy je zřízení účtu nepovinné a náklady na tento účet byly samostatně uvedeny ve smlouvě o spotřebitelském úvěru nebo v jiné smlouvě uzavřené se spotřebitelem.

CELEX: 32008L0048

(3) Výpočet roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr je založen na předpokladu, že smlouva o spotřebitelském úvěru zůstane platná po dohodnutou dobu a že věřitel a spotřebitel splní řádně a včas své závazky.

CELEX: 32008L0048

(4) Jestliže smlouva o spotřebitelském úvěru umožňuje změnu úrokové sazby nebo změnu výše plateb s úvěrem souvisejících, které jsou zahrnuté do roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr, avšak nelze je číselně vyjádřit v době výpočtu, má se pro účely výpočtu za to, že úroková sazba a ostatní platby zůstávají neměnné a budou platit do konce účinnosti této smlouvy.

CELEX: 32008L0048

(5) V případě potřeby se při výpočtu roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr použijí dodatečné předpoklady uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu.

CELEX: 32008L0048

§ 13

Odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru

(1) Spotřebitel může od smlouvy o spotřebitelském úvěru odstoupit bez uvedení důvodů ve lhůtě 14 dní ode dne uzavření této smlouvy. Právo podle věty první má spotřebitel též tehdy, pokud tato smlouva neobsahuje náležitosti stanovené v § 7 nebo § 8. Lhůta pro odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru neskončí dříve, než 14 dní poté, kdy byly chybějící náležitosti dodatečně poskytnuty.

CELEX: 32008L0048

(2) Oznámení o odstoupení zašle spotřebitel věřiteli písemně nebo jiným prokazatelným způsobem v souladu s informací o právu na odstoupení (§ 7 odst. 2 písm. o)). Lhůta pro odstoupení je považována za dodrženu, je-li oznámení o odstoupení odesláno věřiteli na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat nejpozději v poslední den lhůty.

CELEX: 32008L0048

(3) V případě odstoupení dle odstavce 1 je spotřebitel povinen věřiteli bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů od zaslání oznámení o odstoupení, zaplatit jistinu a úrok, na který vznikl věřiteli nárok, ode dne, kdy byl úvěr čerpán, do dne, kdy je jistina splacena. Úrok se vypočítá na základě dohodnuté úrokové sazby. Věřitel nemá právo v případě odstoupení od

smlouvy o spotřebitelském úvěru požadovat po spotřebiteli žádné další plnění s výjimkou nevratných poplatků zaplacených věřitelem orgánům veřejné správy.

CELEX: 32008L0048

(4) Pokud věřitel nebo třetí osoba na základě smlouvy mezi třetí osobou a věřitelem poskytuje doplňkovou službu související se smlouvou o spotřebitelském úvěru, okamžikem odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru podle odstavce 1 zaniká i smlouva o doplňkové službě. Věřitel je povinen bez zbytečného odkladu informovat třetí osobu o tom, kdy k odstoupení došlo.

CELEX: 32008L0048

(5) Má-li spotřebitel právo na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru podle tohoto zákona, nepoužijí se ustanovení o právu na odstoupení od smlouvy o finančních službách uzavíraných na dálku⁵⁾ nebo od smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory⁶⁾.

CELEX: 32008L0048

§ 14

Výpověď smlouvy o spotřebitelském úvěru

(1) Spotřebitel je oprávněn kdykoliv bezplatně vypovědět smlouvu o spotřebitelském úvěru uzavřenou na dobu neurčitou, a to s okamžitou účinností, pokud nebyla sjednána výpovědní lhůta. Tato výpovědní lhůta však nesmí být delší než 1 měsíc.

CELEX: 32008L0048

(2) Věřitel je oprávněn, je-li to stanoveno ve smlouvě o spotřebitelském úvěru, ukončit smlouvu o spotřebitelském úvěru uzavřenou na dobu neurčitou písemnou výpovědí na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat. Výpovědní lhůta nesmí být kratší než 2 měsíce.

CELEX: 32008L0048

§ 15

Je-li to dohodnuto ve smlouvě o spotřebitelském úvěru uzavřené na dobu neurčitou, může věřitel spotřebiteli z objektivních důvodů ukončit oprávnění čerpat spotřebitelský úvěr. Je-li to možné předem, jinak nejpozději neprodleně poté, musí o této skutečnosti, jakož i o důvodech, které ho k tomu vedou, spotřebitele informovat na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat. Ustanovení předchozí věty neplatí v případě, brání-li poskytnutí takové informace jiný právní předpis.

CELEX: 32008L0048

⁵⁾ § 54c zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ § 57 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

§ 16

Smlouvy o vázaném úvěru

(1) Smlouvou o vázaném úvěru se rozumí smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr určený výhradně k financování koupě určitého zboží nebo poskytnutí určité služby, přičemž tyto smlouvy tvoří obchodní celek.

(2) Má se za to, že o obchodní celek se jedná tehdy, pokud

- a) prodávající nebo poskytovatel služby je zároveň věřitelem,
- b) věřitel využije služeb prodávajícího nebo poskytovatele služeb v souvislosti s uzavřením nebo přípravou smlouvy o spotřebitelském úvěru, nebo
- c) konkrétní zboží nebo služba je výslovně uvedena ve smlouvě o spotřebitelském úvěru.

CELEX: 32008L0048

(3) Jestliže spotřebitel odstoupil od smlouvy o koupi zboží nebo poskytnutí služby, kde cena zboží nebo služby je plně nebo částečně hrazena spotřebitelským úvěrem, zaniká též smlouva o vázaném úvěru. O této skutečnosti je spotřebitel povinen věřitele informovat. Zánik této smlouvy nesmí být spojován s uplatněním jakýchkoliv sankcí ze strany věřitele nebo třetí osoby. Jestliže byla smlouva o koupi zboží uzavřena mimo prostory obvyklé k podnikání⁷⁾ nebo při použití prostředků komunikace na dálku⁸⁾ a spotřebitel zboží vrátil prodávajícímu, není spotřebitel povinen vrátit věřiteli poskytnuté peněžní prostředky dříve, než mu bude prodávajícím vrácena kupní cena.

CELEX: 32008L0048

(4) Pokud spotřebiteli přiznaný nebo uznaný nárok na peněžité plnění nebyl ze strany prodávajícího nebo poskytovatele služby dobrovolně uspokojen, může spotřebitel uplatnit tento nárok u věřitele.

CELEX: 32008L0048

§ 17

Předčasné splacení

(1) Spotřebitel je oprávněn splatit zcela nebo zčásti spotřebitelský úvěr kdykoliv po dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru. V takovém případě má spotřebitel nárok na poměrné snížení celkových nákladů úvěru.

CELEX: 32008L0048

(2) Pro případ předčasného splacení úvěru má věřitel nárok na náhradu nutných a objektivně odůvodněných nákladů, které mu vznikly v přímé souvislosti s předčasným splacením spotřebitelského úvěru.

CELEX: 32008L0048

⁷⁾ § 57 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb. občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ § 53 zákona č. 40/1964 Sb. občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

(3) Výše náhrady nákladů nesmí přesáhnout 1 % z předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru, přesahuje-li doba mezi předčasným splacením a sjednaným koncem smlouvy o spotřebitelském úvěru jeden rok. Není-li tato doba delší než jeden rok, nesmí výše náhrady nákladů přesáhnout 0,5 % z předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru.

CELEX: 32008L0048

(4) Věřitel nesmí požadovat náhradu nákladů za předčasné splacení

- a) pokud splacení bylo provedeno v rámci plnění z pojistné smlouvy určené k zajištění splacení spotřebitelského úvěru,
- b) v případě přečerpání, nebo
- c) pokud splacení bylo provedeno v období, pro které není stanovena pevná úroková sazba.

CELEX: 32008L0048

(5) Náhrada nákladů nesmí přesáhnout částku úroku, kterou by spotřebitel zaplatil během doby od předčasného splacení do skončení smlouvy o spotřebitelském úvěru.

CELEX: 32008L0048

§ 18

Překročení

(1) Překročením se rozumí faktické zpřístupnění více peněžních prostředků, než je zůstatek na platebním účtu nebo než je smluvená možnost přečerpání.

CELEX: 32008L0048

(2) Je-li ve smlouvě o platebním účtu spotřebiteli umožněno překročení, je věřitel povinen spotřebitele pravidelně na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat informovat o úrokové sazbě a podmínkách použití této sazby, indexu nebo referenční sazbě použitelné pro počáteční úrokovou sazbu, sankcích, poplatcích a úrocích z prodlení za toto překročení.

CELEX: 32008L0048

(3) Jestliže dojde k výraznému překročení, které trvá déle než jeden měsíc, věřitel bezodkladně spotřebitele na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat informuje o

- a) tomto překročení,
- b) jeho výši,
- c) úrokové sazbě, a
- d) možných sankcích, poplatcích nebo úrocích z prodlení.

CELEX: 32008L0048

§ 19

Některá ustanovení týkající se zprostředkovatelů úvěru

(1) Zprostředkovatel je povinen v reklamě a dokumentaci určené pro spotřebitele uvádět rozsah svých oprávnění, zejména, že vykonává zprostředkovatelskou činnost výhradně pro jednoho nebo více věřitelů nebo že tuto činnost nevykonává pro žádného věřitele.

CELEX: 32008L0048

(2) Má-li spotřebitel platit zprostředkovateli spotřebitelského úvěru za jeho služby odměnu, musí být tato odměna dohodnuta písemně na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru.

CELEX: 32008L0048

(3) Zprostředkovatel je povinen sdělit věřiteli výši své odměny pro účely výpočtu roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr.

CELEX: 32008L0048

§ 20

Oprávnění k poskytování spotřebitelských úvěrů v režimu živnostenského zákona

Spotřebitelský úvěr v režimu živnosti volné „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách č. 1 až 3 živnostenského zákona“ může poskytovat nebo jeho poskytnutí zprostředkovat pouze osoba, která má ohlášen obor činnosti „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelských úvěrů“.

§ 21

Dozor nad dodržováním zákona

Dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem vykonává Česká obchodní inspekce⁹⁾, jestliže jej nevykonává Česká národní banka podle jiného právního předpisu upravujícího činnost České národní banky¹⁰⁾.

CELEX: 32008L0048

⁹⁾ Zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ § 44a odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.

Správní delikty

§ 22

(1) Věřitel nebo zprostředkovatel se dopustí správního deliktu tím, že

- a) neuvede v reklamě informace podle § 3,
- b) neposkytne spotřebiteli před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru informace podle § 4 odst. 1, 2 nebo 7,
- c) neposkytne spotřebiteli náležité vysvětlení podle § 4 odst. 3,
- d) neposkytne spotřebiteli bezprostředně po uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru informace podle § 4 odst. 5,
- e) neposkytne bezplatně na požádání kopii návrhu na uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru podle ustanovení § 4 odst. 6,
- f) neposkytne spotřebiteli před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru informace podle § 5 odst. 2, 3, 4 nebo 5,

V A R I A N T A I

g) sjedná smlouvu o spotřebitelském úvěru v rozporu s § 7 odst. 1, 2 nebo 4,
Tato varianta platí pro případ, kdy zákon obsahuje ustanovení § 7 odst. 4. Písmena h) a i) jsou společná pro obě varianty.

V A R I A N T A II

- g) sjedná smlouvu o spotřebitelském úvěru v rozporu s § 7 odst. 1 nebo 2,
- h) sjedná smlouvu o spotřebitelském úvěru ve formě možnosti přečerpání v rozporu s § 8, nebo
- i) poskytuje nebo zprostředkovává poskytnutí spotřebitelského úvěru bez oprávnění podle § 20.

(2) Věřitel se dopustí správního deliktu tím, že

- a) neposoudí s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr podle § 6 odst. 1,
- b) nevyrozumí spotřebitele nebo mu nesdělí údaje podle § 6 odst. 4,
- c) ve smlouvě o spotřebitelském úvěru umožňující, aby platby spotřebitele nevedly k okamžitému odpovídajícímu umořování celkové výše úvěru podle § 7 odst. 3, neuvede, zda použití takto vytvořeného kapitálu povede ke splacení celkové částky úvěru čerpaného podle této smlouvy,
- d) neposkytne spotřebiteli bezplatně za trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru tabulku umoření podle § 10 odst. 3,
- e) neinformuje spotřebitele pravidelně po dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru ve formě možnosti přečerpání o údajích podle § 11 odst. 1,
- f) v rozporu § 13 odst. 4 neinformuje bez zbytečného odkladu třetí osobu o odstoupení spotřebitele od smlouvy o spotřebitelském úvěru podle § 13 odst. 1,
- g) neinformuje spotřebitele o ukončení oprávnění čerpat spotřebitelský úvěr a o jeho důvodech podle § 15,
- h) požaduje náhradu nákladů za předčasné splacení v rozporu s § 17 odst. 2, 3, 4 nebo 5, nebo
- i) neinformuje spotřebitele pravidelně podle § 18 odst. 2 nebo neinformuje spotřebitele bezodkladně o údajích podle § 18 odst. 3

(3) Zprostředkovatel se dopustí správního deliktu tím, že poruší některou z povinností podle § 19.

(4) Osoba, která je oprávněna zpracovávat údaje o spotřebitelích za účelem posuzování jejich úvěruschopnosti a která je oprávněna poskytovat přístup k těmto údajům třetím osobám, se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s § 6 odst. 2

- a) neumožní věřitelům se sídlem nebo místem podnikání v členském státě Evropské unie přístup k těmto údajům za stejných podmínek jako věřitelům se sídlem nebo místem podnikání v České republice, nebo
- b) neuveřejní podmínky přístupu věřitelů k těmto údajům způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Za správní delikt se uloží pokuta

a) do 5 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1, odstavce 2 písm. e), h) a i) nebo odstavce 4 písm. a),

b) do 2 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. a) až c), odstavce 3 nebo odstavce 4 písm. b),

c) do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. d), f) a g).

CELEX: 32008L0048

§ 23

(1) Právníká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezhájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Správní delikty podle tohoto zákona projedná správní orgán, který podle § 21 vykonává dozor nad dodržováním povinností, jež byla spácháním správního deliktu porušena.

(5) Příjem z pokut uložených Českou národní bankou podle tohoto zákona je příjmem státního rozpočtu.

(6) Náhradu nákladů správních řízení vedených Českou národní bankou podle tohoto zákona vybírá Česká národní banka. Příjem z náhrady těchto nákladů je příjmem České národní banky. Na náhradu nákladů správních řízení vedených Českou národní bankou se pro účely jejich vybírání a vymáhání hledí jako na prostředky veřejného rozpočtu. Náhradu nákladů správních řízení vedených Českou národní bankou vymáhá příslušný celní úřad.

(7) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

§ 24

Přechodná a závěrečná ustanovení

(1) Právní vztahy týkající se spotřebitelského úvěru vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se řídí dosavadními předpisy. Ustanovení § 8 odst. 2, § 10 odst. 1 a 2, § 12 odst. 5 a 6, § 13 a § 16 odst. 2 a 3 se použijí i na právní vztahy vzniklé ze smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené na dobu neurčitou přede dnem účinnosti tohoto zákona.

CELEX: 32008L0048

(2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba poskytující spotřebitelský úvěr přede dnem účinnosti tohoto zákona je povinna ohlásit podnikání v tomto oboru příslušnému živnostenskému úřadu do 3 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

§ 25

Zrušovací ustanovení

Zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru a o změně zákona č. 64/1986 Sb., se zrušuje.

ČÁST DRUHÁ

Změna živnostenského zákona

§ 26

V příloze č. 4 ŽIVNOST VOLNÁ zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 130/2008 Sb., se za bod 79. Poskytování služeb pro rodinu a domácnost vkládá nový bod 80, který zní:

„80. Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“.

Dosavadní bod 80. Výroba, obchod a služby jinde nezařazené se označuje jako bod 81.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o finančním arbitrovi

§ 27

Zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění zákona č. 558/2004 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb. a zákona č. .../2009 Sb., se mění takto:

1. § 1 odst. 1 včetně poznámky pod čarou č. 1 zní:

„(1) K rozhodování sporů mezi

- a) poskytovateli platebních služeb a uživateli platebních služeb při poskytování platebních služeb,
- b) vydavateli elektronických peněz a držiteli elektronických peněz při vydávání a zpětné výměně elektronických peněz,
- c) věřiteli nebo zprostředkovateli a spotřebiteli při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru¹⁾,

pokud je jinak k rozhodnutí tohoto sporu dána pravomoc českého soudu, je příslušný též finanční arbitr (dále jen „arbitr“). Sjednání rozhodčí smlouvy nevylučuje pravomoc finančního arbitra. Finanční arbitr usiluje především o to, aby byl spor vyřešen smírně.

---

1) Zákon č. /2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.“.

CELEX: 32008L0048

2. V § 3 odst. 1 se za slovo „rozumí“ vkládají slova „věřitel²⁾ nebo zprostředkovatel³⁾ při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru,“.

Poznámky pod čarou č. 2 a 3 znějí:

²⁾ § 2 písm. b) zákona č. /2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.

³⁾ § 2 písm. c) zákona č. /2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.“.

3. V § 3 odst. 2 se za slovo „rozumí“ vkládají slova „spotřebitel, v jehož prospěch je nabízen nebo poskytován spotřebitelský úvěr^{2a)},“.

Poznámka pod čarou č. 2a zní:

„2a) § 2 písm. a) zákona č. /2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.“.

§ 28

Přechodné ustanovení

Instituce, která dosud nebyla povinna splnit informační povinnost podle § 19 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je povinna splnit informační povinnost podle § 19 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o České obchodní inspekci

§ 29

V § 2 odst. 2 zákona č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění zákona č. 240/1992 Sb., zákona č. 22/1997 Sb., zákona č. 110/1997 Sb., zákona č. 321/2001 Sb., zákona č. 205/2002 Sb., zákona č. 226/2003 Sb., zákona č. 439/2003 Sb. a zákona č. 229/2006 Sb., písmeno h) včetně poznámky pod čarou č. 1f zní:

„h) zda jsou dodržovány povinnosti stanovené právním předpisem^{1f)} upravujícím sjednávání spotřebitelského úvěru.

1f) Zákon č. /2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.“.
CELEX: 32008L0048

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o České národní bance

§ 30

V § 44a zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění zákona č. 160/2007 Sb. a zákona č. 36/2008 Sb., se v odstavci 1 slova „a nad“ nahrazují slovem „nad“ a za slova „nekalých obchodních praktik^{9k)}“ se vkládají slova: „a nad dodržováním povinností při sjednávání spotřebitelského úvěru^{9m)}“.

Poznámka pod čarou č. 9m zní:

„9m) Zákon č. /2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.“.

VARIANTA I

V případě, že zákon bude obsahovat ustanovení § 7 odst. 4, změna občanského zákoníku bude ze zákona vypuštěna.

VARIANTA II

ČÁST ŠESTÁ

Změna občanského zákoníku

§ 31

V § 56 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 509/1991 Sb. a zákona č. 135/2002 Sb., se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno l), které včetně poznámky pod čarou č. 2f zní:

„1) předběžně sjednávají předložení sporů, které by v budoucnu ze spotřebitelské smlouvy vznikly, rozhodci, více rozhodcům nebo stálému rozhodčímu soudu (rozhodčí doložky)^{2f)}.

2f) § 2 odst. 3 písm. b) zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.“

ČÁST SEDMÁ ÚČINNOST

§ 32

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 11. června 2010.

VÝPOČET ROČNÍ PROCENTNÍ SAZBY NÁKLADŮ NA SPOTŘEBITELSKÝ ÚVĚR

- I. Základní rovnice, kterou se stanoví roční procentní sazba nákladů (RPSN), odpovídá na ročním základě celkové současné hodnotě čerpání na jedné straně a celkové současné hodnotě splátek a plateb poplatků na straně druhé.

Roční procentní sazba nákladů se vypočte dle následujícího vzorce:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-s_l}$$

kde:

- X je RPSN,
 m je číslo posledního čerpání,
 k je číslo čerpání, proto $1 \leq k \leq m$,
 C_k je částka čerpání k ,
 t_k je interval vyjádřený v letech a zlomcích roku mezi datem prvního čerpání a datem každého následného čerpání, proto $t_1 = 0$,
 m' je číslo poslední splátky nebo platby poplatků,
 l je číslo splátky nebo platby poplatků,
 D_l je výše splátky nebo platby poplatků,
 s_l je interval vyjádřený v letech a zlomcích roku mezi datem prvního čerpání a datem každé splátky nebo platby poplatků.

Poznámky:

- a) Částky placené oběma stranami v různých okamžicích nemusí být nutně stejné a nemusí být nutně placeny ve stejných intervalech.
b) Počátečním datem je datum prvního čerpání.
c) Časové intervaly použité ve výpočtech se vyjadřují v letech nebo ve zlomcích roku. Má se za to, že rok má 365 dní (nebo 366 dní u přestupných roků), 52 týdnů nebo 12 stejně dlouhých měsíců. Má se za to, že takový měsíc má 30,41666 dní (tzn. 365/12), a to bez ohledu na to, zda se jedná o přestupný rok.
d) Výsledek výpočtu se vyjadřuje s přesností na nejméně jedno desetinné místo. Je-li hodnota číslice na následujícím desetinném místě větší nebo rovna 5, hodnota číslice na příslušném desetinném místě se zvyšuje o jednu.
e) Rovnice může být přepsána pomocí jediné sumy a tokové veličiny (A_k), která bude kladná nebo záporná, jinými slovy buď zaplacená, nebo obdržena v obdobích 1 až k , vyjádřeno v letech, tj.:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1+X)^{-t_k}$$

S představuje současný zůstatek toků. Je-li cílem udržet rovnost toků, hodnota je nulová.

II. Dodatečné předpoklady pro výpočet RPSN

- a) Dává-li smlouva o spotřebitelském úvěru spotřebiteli volnost v čerpání, považuje se celková výše úvěru za vyčerpanou okamžitě a v plné výši;
- b) stanoví-li smlouva o spotřebitelském úvěru různé způsoby čerpání s různými poplatky nebo úrokovými sazbami, považuje se celková výše úvěru za vyčerpanou při nejvyšším poplatku a nejvyšší úrokové sazbě uplatňované na nepoužívanější mechanismus čerpání u tohoto druhu smlouvy;
- c) dává-li smlouva o spotřebitelském úvěru spotřebiteli obecně volnost v čerpání, avšak u různých způsobů čerpání stanoví omezení částky nebo období, považuje se celková výše úvěru za vyčerpanou k nejbližšímu datu stanovenému v smlouvě o spotřebitelském úvěru a v souladu s těmito omezeními čerpání;
- d) není-li pevně stanoven rozvrh splátek, má se za to,
  - i) že je spotřebitelský úvěr poskytnut na období jednoho roku a
  - ii) že spotřebitelský úvěr bude splacen dvanácti stejně vysokými splátkami jistiny placenými měsíčně;
- e) je-li rozvrh splátek pevně stanoven, avšak výše těchto splátek pevná není, má se za to, že výše každé splátky je ta nejnižší, jakou smlouva o spotřebitelském úvěru stanoví;
- f) není-li stanoveno jinak, stanoví-li smlouva o spotřebitelském úvěru více než jedno datum splátky, má být spotřebitelský úvěr k dispozici a splátky mají být provedeny k nejbližšímu datu uvedenému ve smlouvě o spotřebitelském úvěru;
- g) pokud ještě nebyla dohodnuta horní hranice úvěru, předpokládá se ve výši 30 000 Kč;
- h) v případě možnosti přečerpání se celková výše úvěru považuje za vyčerpanou v plné výši a na celou dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru. Není-li doba trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru známa, vypočítá se RPSN za předpokladu, že doba trvání úvěru je tři měsíce;
- i) jsou-li po omezenou dobu nebo pro omezenou částku nabízeny různé úrokové sazby a poplatky, považuje se za příslušnou úrokovou sazbu a poplatky nejvyšší sazba za celou dobu trvání úvěrové smlouvy;
- j) u smluv o spotřebitelském úvěru, u kterých je sjednána pevná úroková sazba ve vztahu k počátečnímu období, na jehož konci je stanovena nová výpůjční úroková sazba, a ta je následně pravidelně upravována podle dohodnutého indexu, vychází výpočet RPSN z předpokladu, že na konci období s pevnou úrokovou sazbou je úroková sazba stejná jako v okamžiku výpočtu RPSN, na základě hodnoty indexu sjednaného v tomto okamžiku.

STANDARDNÍ EVROPSKÉ INFORMACE O SPOTŘEBITELSKÉM ÚVĚRU

1. Údaje o věřiteli/zprostředkovateli spotřebitelského úvěru

Věřitel Adresa Telefonní číslo (*) E-mailová adresa (*) Číslo faxu (*) Adresa internetových stránek (*)	[Jméno a příjmení / obchodní firma, popřípadě název] [Místo podnikání, sídlo, umístění organizační složky na území České republiky, popřípadě další adresa pro doručování, kterou má spotřebitel používat]
Příkladá-li v úvahu: Zprostředkovatel úvěru Adresa Telefonní číslo (*) E-mailová adresa (*) Číslo faxu (*) Adresa internetových stránek (*)	[Jméno a příjmení / obchodní firma, popřípadě název] [Místo podnikání, sídlo, umístění organizační složky na území České republiky, popřípadě další adresa pro doručování, kterou má spotřebitel používat]

(*) Tyto informace jsou pro věřitele nepovinné

Všude, kde je uvedeno „příkladá-li v úvahu“, musí věřitel vyplnit příslušnou rubriku, jestliže se informace týká daného druhu spotřebitelského úvěru, nebo příslušné informace či celou řádku vymazat, jestliže se informace daného druhu spotřebitelského úvěru netýká. Údaje v hranatých závorkách představují vysvětlivky pro věřitele a musí být nahrazeny příslušnými informacemi.

2. Popis základních vlastností spotřebitelského úvěru

Druh spotřebitelského úvěru	
Celková výše spotřebitelského úvěru <i>To znamená strop úvěrového rámce nebo celkovou částku poskytnutou v rámci smlouvy o spotřebitelském úvěru.</i>	
Podmínky čerpání <i>To znamená, jakým způsobem a kdy obdržíte peníze.</i>	
Doba trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru	

<p>Splátky a případně způsob rozdělení splátek</p>	<p>Budete muset uhradit toto: [Výše, počet a četnost plateb, jež má spotřebitel uhradit]</p> <p>Úroky a/nebo poplatky budou splatné tímto způsobem:</p>
<p>Celková částka, kterou budete muset zaplatit <i>To znamená výše vypůjčené jistiny plus úroky a případné náklady související s Vaším úvěrem.</i></p>	<p>[Celková částka splatná spotřebitelem, tedy součet celkové výše úvěru a celkových nákladů úvěru]</p>
<p>Připadá-li v úvahu:</p> <p>Spotřebitelský úvěr se poskytuje ve formě odložené platby za zboží nebo službu nebo je vázán na dodání určitého zboží nebo poskytnutí určité služby</p> <p>Název zboží/služby Cena v hotovosti</p>	
<p>Připadá-li v úvahu:</p> <p>Požadované zajištění <i>Jedná se o popis zajištění, které máte v souvislosti se smlouvou o spotřebitelském úvěru poskytnout.</i></p>	<p>[Druh zajištění]</p>
<p>Připadá-li v úvahu:</p> <p><i>Splátky nevedou k okamžitému umořování jistiny.</i></p>	

3. Náklady spotřebitelského úvěru

<p>Úroková sazba nebo případně různé úrokové sazby, které se na smlouvu o spotřebitelském úvěru vztahují</p>	<p>[% — pevná, nebo — proměnlivá (s indexem nebo referenční sazbou použitelnými pro počáteční výpůjční úrokovou sazbu) — období]</p>
<p>Roční procentní sazba nákladů (RPSN) <i>Jedná se o celkové náklady úvěru vyjádřené jako roční procento celkové výše úvěru. Účelem RPSN je pomoci Vám porovnat různé nabídky.</i></p>	<p>[% Zde se uvede reprezentativní příklad uvádějící veškeré předpoklady použité pro výpočet sazby]</p>
<p>Pokud je pro získání úvěru nebo pro jeho získání za nabízených podmínek nezbytné uzavřít — pojištění úvěru nebo — smlouvu o jiné doplňkové službě.</p>	<p>Ano/ne [pokud ano, uveďte druh pojištění] Ano/ne [pokud ano, uveďte druh doplňkové služby]</p>

<i>Nejsou-li náklady na tyto služby věřiteli známy, nejsou zahrnuty v RPSN.</i>	
Související náklady	
Připadá-li v úvahu: Vyžaduje se vedení jednoho nebo více účtů zaznamenávajících platební transakce a čerpání	
Připadá-li v úvahu: Výše nákladů na používání zvláštního platebního prostředku (např. kreditní karty)	
Připadá-li v úvahu: Veškeré další náklady vyplývající ze smlouvy o spotřebitelském úvěru	
Připadá-li v úvahu: Podmínky, za nichž lze výše uvedené náklady související se smlouvou o spotřebitelském úvěru změnit	
Připadá-li v úvahu: Povinnost zaplatit notářské poplatky	
Náklady v případě opožděných plateb <i>Opomenutí platby by pro Vás mohlo mít závažné důsledky (např. nucený prodej majetku) a způsobit potíže při získávání úvěru v budoucnosti.</i>	Za opomenuté platby Vám bude účtováno [..... (použitelná úroková sazba a podmínky pro její úpravu a případně poplatky z prodlení)]

4. Další důležité právní aspekty

Právo na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru <i>Máte právo odstoupit od smlouvy o spotřebitelském úvěru, a to ve lhůtě 14 kalendářních dnů.</i>	Ano/ne
Předčasné splacení <i>Máte právo splatit spotřebitelský úvěr předčasně, a to kdykoliv, zcela nebo zčásti.</i> Připadá-li v úvahu: Věřitel má v případě předčasného splacení nárok na náhradu nákladů.	[Určení náhrady nákladů (způsob výpočtu) podle ustanovení § 17 tohoto zákona]

<p>Vyhledávání v databázi</p> <p><i>Věřitel Vás musí okamžitě a bezplatně vyzumět o výsledku vyhledávání v databázi, pokud je na tomto vyhledávání založeno zamítnutí žádosti o poskytnutí spotřebitelského úvěru. To neplatí, pokud je poskytnutí takové informace v rozporu s právními předpisy na ochranu osobních údajů nebo s veřejným pořádkem nebo veřejnou bezpečností.</i></p>	
<p>Právo na návrh smlouvy o spotřebitelském úvěru</p> <p><i>Máte právo obdržet na požádání bezplatně kopii návrhu smlouvy o spotřebitelském úvěru. To neplatí, pokud věřitel v okamžiku žádosti není ochoten přistoupit k uzavření smlouvy s Vámi.</i></p>	
<p>Připadá-li v úvahu:</p> <p>Doba, po kterou je věřitel vázán informacemi poskytnutými před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo návrhem na uzavření této smlouvy.</p>	<p>Tyto informace platí od .... do .....</p>

Připadá-li v úvahu:

5. Dodatečné informace, které mají být poskytnuty v případě uvádění finančních služeb na trh na dálku

<p>a) o věřiteli</p>	
<p>Připadá-li v úvahu:</p> <p>Zástupce věřitele ve Vašem domovském členském státě</p> <p>Adresa</p> <p>Telefonní číslo (*)</p> <p>E-mailová adresa (*)</p> <p>Číslo faxu (*)</p> <p>Adresa internetových stránek (*)</p>	<p>[Jméno a příjmení / obchodní firma, popřípadě název]</p> <p>[Místo podnikání, sídlo, umístění organizační složky na území České republiky, popřípadě další adresa pro doručování, kterou má spotřebitel používat]</p>
<p>Připadá-li v úvahu:</p>	

Zápis v rejstříku	[Obchodní rejstřík či jiný rejstřík v němž je věřitel zapsán, a jeho identifikační číslo nebo rovnocenný prostředek identifikace v tomto rejstříku]
Orgán dozoru	
b) o smlouvě o spotřebitelském úvěru	
Připadá-li v úvahu: Výkon práva na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru	[Praktické pokyny pro výkon práva na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru, uvádějící mimo jiné lhůtu pro výkon tohoto práva; adresa, na kterou by oznámení o výkonu práva na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru mělo být zasláno; následky neuplatnění tohoto práva]
Připadá-li v úvahu: Právo státu, podle nějž postupuje věřitel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru.	
Připadá-li v úvahu: Doložka o právu rozhodném pro smlouvu o spotřebitelském úvěru a/nebo příslušném soudu	[Zde se uvede příslušná doložka]
Připadá-li v úvahu: Užívání jazyků	Informace a smluvní podmínky budou poskytnuty v [konkrétní jazyk]. Po dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru máme v úmyslu s Vámi komunikovat v [konkrétní jazyk/jazyky], pokud souhlasíte.
c) o prostředcích nápravy	
Existence mechanismu mimosoudního urovnávání stížností a prostředků nápravy a přístup k němu	Informace o finančním arbitrovi a podmínkách pro přístup k němu.

(*) Tyto informace jsou pro věřitele nepovinné

**EVROPSKÉ INFORMACE O SPOTŘEBITELSKÉM ÚVĚRU
POSKYTOVANÉM VE FORMĚ MOŽNOSTI PŘEČERPÁNÍ A ZA ÚČELEM
KONVERZE DLUHŮ**

1. Údaje o věřiteli/zprostředkovateli úvěru

Věřitel Adresa Telefonní číslo (*) E-mailová adresa (*) Číslo faxu (*) Adresa internetových stránek (*)	[Jméno a příjmení / obchodní firma, popřípadě název] [Místo podnikání, sídlo, umístění organizační složky na území České republiky, popřípadě další adresa pro doručování, kterou má spotřebitel používat]
Příkladá-li v úvahu: Zprostředkovatel úvěru Adresa Telefonní číslo (*) E-mailová adresa (*) Číslo faxu (*) Adresa internetových stránek (*)	[Jméno a příjmení / obchodní firma, popřípadě název] [Místo podnikání, sídlo, umístění organizační složky na území České republiky, popřípadě další adresa pro doručování, kterou má spotřebitel používat]

(*) Tyto informace jsou pro věřitele nepovinné

Všude, kde je uvedeno „příkladá-li v úvahu“, musí věřitel vyplnit příslušnou rubriku, jestliže se informace týká daného druhu spotřebitelského úvěru, nebo příslušné informace či celou řádku vymazat, jestliže se informace daného druhu spotřebitelského úvěru netýká. Údaje v hranatých závorkách představují vysvětlivky pro věřitele a musí být nahrazeny příslušnými informacemi.

2. Popis základních vlastností úvěrového produktu

Druh spotřebitelského úvěru	
Celková výše úvěru <i>To znamená strop úvěrového rámce nebo celkovou částku poskytnutou v rámci smlouvy o spotřebitelském úvěru.</i>	
Doba trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru	

Připadá-li v úvahu:	
Můžete být kdykoli vyzváni ke splacení plné výše spotřebitelského úvěru	

3. Náklady úvěru

Výpůjční úroková sazba nebo případně různé výpůjční úrokové sazby, které se na smlouvu o spotřebitelském úvěru vztahují	[% — pevná, nebo — proměnlivá (s indexem nebo referenční sazbou použitelnými pro počáteční výpůjční úrokovou sazbu) — období]
Roční procentní sazba nákladů (RPSN) <i>Jedná se o celkové náklady úvěru vyjádřené jako roční procento celkové výše úvěru. Účelem RPSN je pomoci Vám porovnat různé nabídky.</i>	[% Zde se uvede reprezentativní příklad uvádějící veškeré předpoklady použité pro výpočet sazby]
Připadá-li v úvahu: Další náklady spjaté se spotřebitelským úvěrem Připadá-li v úvahu: Podmínky, za nichž lze tyto náklady změnit	[Náklady platné od okamžiku uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru]
Náklady v případě opožděných plateb	Za opomenuté platby Vám bude účtováno [..... (úroková sazba použitelná v případě opožděných plateb nebo smluvní pokuta v případě prodlení spotřebitele a veškeré další důsledky vyplývající z prodlení spotřebitele)]

4. Další důležité právní aspekty

Ukončení platnosti smlouvy o spotřebitelském úvěru	[Podmínky a postup pro ukončení platnosti smlouvy o spotřebitelském úvěru]
Vyhledávání v databázi <i>Věřitel Vás musí okamžitě a bezplatně vyrozumět o výsledku vyhledávání v databázi, pokud je na tomto vyhledávání založeno zamítnutí žádosti o poskytnutí spotřebitelského úvěru. To neplatí, pokud je poskytnutí takové informace v rozporu s právními předpisy na ochranu osobních údajů nebo s veřejným pořádkem nebo veřejnou bezpečností.</i>	

<p>Připadá-li v úvahu:</p> <p>Doba, po kterou je věřitel vázán informacemi poskytnutými před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru</p>	<p>Tyto informace platí od .... do .....</p>
--	--

5. Dodatečné informace, které mají být poskytnuty, pokud se předmluvní informace týkají spotřebitelského úvěru za účelem konverze dluhů

<p>Splátky a případně způsob rozdělení splátek</p>	<p>Budete muset uhradit toto: [Reprezentativní příklad splátkového kalendáře včetně výše, počtu a četnosti plateb, jež má spotřebitel provést]</p>
<p>Předčasné splacení</p> <p><i>Máte právo splatit spotřebitelský úvěr předčasně, a to kdykoliv, zcela nebo zčásti.</i></p> <p>Připadá-li v úvahu:</p> <p>Věřitel má v případě předčasného splacení nárok na náhradu nákladů.</p>	<p>[Určení náhrady nákladů (způsob výpočtu) podle ustanovení § 17 tohoto zákona]</p>

6. Dodatečné informace, které mají být poskytnuty v případě uvádění finančních služeb na trh při užití prostředků komunikace na dálku

<p>a) o věřiteli</p>	
<p>Připadá-li v úvahu:</p> <p>Zástupce věřitele ve Vašem domovském členském státě</p> <p>Adresa</p> <p>Telefonní číslo (*)</p> <p>E-mailová adresa (*)</p> <p>Číslo faxu (*)</p> <p>Adresa internetových stránek (*)</p>	<p>[Jméno a příjmení / obchodní firma, popřípadě název]</p> <p>[Místo podnikání, sídlo, umístění organizační složky na území České republiky, popřípadě další adresa pro doručování, kterou má spotřebitel používat]</p>
<p>Připadá-li v úvahu:</p> <p>Zápis v rejstříku</p>	<p>[Obchodní rejstřík či jiný rejstřík v němž je věřitel zapsán, a jeho identifikační číslo nebo rovnocenný prostředek identifikace v tomto rejstříku]</p>
<p>Připadá-li v úvahu</p> <p>Orgán dozoru</p>	

b) o smlouvě o spotřebitelském úvěru	
Právo na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru <i>Máte právo odstoupit od smlouvy o spotřebitelském úvěru, a to ve lhůtě 14 kalendářních dnů</i> Připadá-li v úvahu Výkon práva na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru	Ano/ne [Praktické pokyny pro výkon práva na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru, uvádějící mimo jiné adresu, na níž by oznámení o výkonu práva na odstoupení od smlouvy o spotřebitelském úvěru mělo být zasláno; následky neuplatnění tohoto práva.]
Připadá-li v úvahu: Právo státu, podle něž postupuje věřitel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru.	
Připadá-li v úvahu: Doložka o právu rozhodném pro smlouvu o spotřebitelském úvěru a/nebo příslušném soudu	[Zde se uvede příslušná doložka]
Připadá-li v úvahu: Užívání jazyků	Informace a smluvní podmínky budou poskytnuty v [konkrétní jazyk]. Po dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru máme v úmyslu s Vámi komunikovat v [konkrétní jazyk/jazyky], pokud souhlasíte.
c) o prostředcích nápravy	
Existence mechanismu mimosoudního urovnávání stížností a prostředků nápravy a přístup k němu	Informace o finančním arbitrovi a podmínkách pro přístup k němu.

(*) Tyto informace jsou pro věřitele nepovinné

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k návrhu zákona o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů

A. OBECNÁ ČÁST

Předkládaný návrh zákona o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů (dále též jen „zákon“) je svým obsahem plnou transpozicí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (dále též jen „směrnice“) do českého právního řádu. Cílem předkládané právní úpravy je dosažení harmonizace spotřebitelského trhu v rámci celého společenství a tím i posílení důvěry a právní jistoty spotřebitelů a poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, zejména v oblasti přeshraničních transakcí. Nový zákon nahradí stávající právní úpravu, která již nedokáže reagovat na dynamický vývoj úvěrových produktů nabízených spotřebitelům v posledních letech.

1. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA)

Závěrečná zpráva RIA tvoří přílohu důvodové zprávy návrhu zákona.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Předkládaný návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Z ústavního pořádku České republiky nevyplývají specifické právní normy dopadající na oblast poskytování spotřebitelských úvěrů. Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, její slučitelnost s právem Evropské unie

Předkládaný návrh je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s právem Evropské unie.

Právo Evropské unie upravuje vztahy vznikající při poskytování spotřebitelského úvěru především směrnicí 2008/48/ES, která je předkládaným zákonem transponována do českého právního řádu v plném rozsahu. Lhůta pro transpozici směrnice je stanovena do 11. června 2010.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první - Některé podmínky sjednávání spotřebitelského úvěru

K § 1

Toto ustanovení vymezuje předmět právní úpravy předkládaného návrhu zákona, jakož i jeho vztah k právu ES. V poznámce pod čarou je uveden odkaz na směrnici ES, která je předkládaným návrhem zákona implementována (odstavec 1).

Dále vymezuje, co se rozumí spotřebitelským úvěrem (odstavec 2).

V odstavci 3 jsou uvedeny smluvní vztahy, na které nebude navrhovaná právní úprava aplikována. Toto věcné vymezení působnosti zákona vyplývá z implementované směrnice ES a je dáno zvláštním charakterem některých právních vztahů nebo existencí specifické právní úpravy.

Z působnosti zákona jsou vyloučeny úvěry, které jsou zajištěny zástavním právem k nemovitosti a jejichž účelem je nabytí vlastnictví nemovitosti, její výstavba, vypořádání vlastnických vztahů k nemovitosti či nabytí členství v bytovém družstvu. Vyloučena je také úhrada nákladů spojených se získáním úvěru za některým z výše uvedených účelů. Těmito náklady se rozumí zejména poplatky za vyřízení žádosti o úvěr, odměna znalce za vypracování znaleckého posudku apod. Dále jsou pak vyloučeny úvěry sloužící ke splacení úvěru nebo půjčky, která financovala některý z výše zmíněných účelů, případně každé další refinancování výše uvedených úvěrů. Z působnosti zákona však nejsou vyloučeny některé typy úvěrových smluv, ačkoliv jsou zajištěny zástavním právem k nemovitosti. Jakkoliv má hypoteční trh svá specifika, předkladatel se domnívá, že tato specifika v dostatečné míře akcentují výše uvedené výjimky. V případě bezúčelového úvěru nebo například úvěru na údržbu nemovitosti, v němž je závazek dlužníka zajištěn zástavním právem k nemovitosti nebo jiným obdobným zajišťovacím právem k nemovitosti, předkladatel nepovažuje za účelné ani vhodné jejich vynětí z režimu zákona. Vynětí bezúčelových úvěrů ostatně neobsahoval ani zákon č. 321/2001 Sb. Dosavadní praxe na trhu spotřebitelských úvěrů jasně ukazuje, že právě nejproblematičtější typy úvěrů zpravidla bývají nepřiměřeně zajištěny, a to často i zástavním právem, čímž by se nově dostaly zcela mimo režim tohoto zákona.

Vyloučeny jsou dále nájemní smlouvy, ve kterých není sjednána povinnost koupě najaté věci po uplynutí určité doby. Jedná se o smlouvy o pronájmu nebo leasingové smlouvy,

u kterých není stanovena povinnost odkupu předmětu smlouvy ani ve smlouvě samotné, ani v jiné samostatné smlouvě (tzv. operativní leasing).

Tak jako dosud nebude tento právní předpis aplikován ani na půjčky poskytnuté bez úroku nebo jakéhokoli jiného poplatku, neboť u nich chybí platba úroku jakožto pojmový znak úvěru. Z hlediska ochrany spotřebitele proto není nutné u takových smluv poskytovat zvláštní ochranu.

Smlouvy o úvěru na průběžné poskytování služeb, za které dlužník platí v průběhu jejich poskytování formou splátek nebo záloh, rovněž jako v dosavadní právní úpravě nespádají do působnosti zákona. Zde se předpokládá, že obě smluvní strany mají k dispozici dostatečné množství informací a není proto důvod posilovat jejich právní ochranu.

Dále jsou z působnosti zákona vypuštěny úvěry, jejichž celková výše je nižší než 5.000 Kč nebo vyšší než 1.880.000 Kč. Při diskusích bylo sledováno, že výjimka z působnosti v podobě úvěrových smluv, kde celková výše úvěru přesahuje horní hranici stanovenou předpisem, své opodstatnění má.

Zároveň bylo diskutováno, zda má takové opodstatnění také spodní hranice stanovená částkou 5.000 Kč, která je zakotvena i ve stávající právní úpravě. Je totiž nutné vzít v úvahu, že nová právní úprava stanoví řadu administrativních povinností, které musí podnikatel vůči spotřebiteli při poskytování úvěru splnit. Rozšíření působnosti i na úvěry poskytované pod touto hranicí by mohlo znamenat nepřiměřenou administrativní zátěž pro subjekty, které se specializují pouze na tento typ úvěrů. V konečném důsledku by to mohlo vést k neúměrnému zdražení těchto produktů a mohlo znamenat i jejich faktický zánik. Uvedené hranice tedy byly stanoveny i s ohledem na finanční limity uvedené směrnicí.

Jako problematické je však označováno to, že subjekty poskytující úvěr spotřebitelům mohou snadno zákon obcházet tím, že se spotřebitelem uzavřou několik dílčích smluv, které jednotlivě nepřesáhnou stanovenou hranici. Obecné ustanovení občanského zákoníku o neplatnosti právního úkonu, který obchází zákon, je také z pohledu spotřebitele problematické, neboť s sebou nese povinnost okamžitého vrácení plnění, které bylo na základě neplatné smlouvy poskytnuto. Proto v zájmu zamezení možnosti obcházet zákon tím, že by se stejným nebo obdobným účelem bylo v období 12 měsíců uzavřeno více smluv, jimiž se sjednává odložená platba, půjčka, úvěr nebo jiná obdobná finanční služba, zákon stanoví, že se za jednu smlouvu považuje souhrn všech smluv mezi věřitelem a spotřebitelem.

Oproti stávající úpravě se navíc z působnosti zákona vylučují takové úvěry, kde úvěr nabízí zaměstnavatel svým zaměstnancům jako vedlejší činnost bez úroků nebo s ročními procentními sazbami nákladů nižšími než jsou sazby převažující na trhu, a které nejsou nabízeny obecně veřejnosti. Tento případ se netýká úvěrů nabízených poskytovateli spotřebitelských úvěrů svým zaměstnancům.

Z působnosti zákona jsou vyloučeny úvěry, které jsou sjednány s obchodníkem s cennými papíry nebo bankou. Účelem těchto úvěrů musí být provedení operace s investičním nástrojem (§ 3 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu). Obchodník nebo banka musejí být do této operace zapojeni. V praxi se jedná např. o tzv. maržové obchody, kdy obchodník s cennými papíry poskytuje svému zákazníkovi úvěr na koupi investičního nástroje, přičemž zakoupené cenné papíry zároveň slouží jako zajištění tohoto úvěru.

Vyloučeny jsou také úvěry v podobě bezplatného odložení platby stávajícího dluhu, kdy nedochází ke zhoršení postavení spotřebitele.

Úvěry poskytované omezenému okruhu osob ve veřejném zájmu na základě jiného právního předpisu, které jsou poskytovány bezúročně nebo s úrokovými sazbami nižšími než jsou obvyklé sazby na trhu, jsou také vyňaty z působnosti zákona. Jedná se např. o tzv. sociální půjčky poskytnuté v souladu s ustanovením § 11 odst. 2 vyhlášky Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb.

Zákon se též nevztahuje na úvěry, u nichž je odpovědnost za splnění závazku omezena pouze na movitou věc, která je odevzdána při jejím sjednání. To znamená, že pokud spotřebitel nesplní svůj závazek ve vztahu k věřiteli, věřitel svůj nárok plně uspokojí z této věci a nemůže již požadovat po spotřebiteli další plnění. Zákon tak vyjímá ze své působnosti smluvní vztahy, které vznikají při provozování činnosti zastaváren. V diskusích se objevily názory, zda je vyloučení těchto typů smluv z působnosti zákona účelné a zda by se v zájmu ochrany spotřebitele měla právní úprava vztahovat i na tento typ úvěrových smluv. Je nutno připustit, že smluvní vztahy uzavírané se zastavárnou nelze považovat za klasický spotřebitelský úvěr. Tato skutečnost je respektována i ve směrnici, kdy tyto zastavárenské úvěry ze své působnosti vylučuje. Situace je v případě zastaváren jiná než u běžných úvěrových smluv – spotřebitel odevzdává druhé straně určitou věc, přičemž v případě, kdy spotřebitel příslušný úvěr řádně a včas nesplatí, je jeho odpovědnost omezena pouze na věc,

kteřou předal druhé straně při uzavření smlouvy. Věřitel však nemá vůči dlužníkovi žádné další nároky.

Podle odstavce 4 se zákon dále nevztahuje na úvěrové smlouvy, které jsou výsledkem urovnání dosaženého před soudem nebo jiným orgánem stanoveným zákonem, například rozhodcem.

Odstavec 5 pak uvádí, která ustanovení tohoto zákona se použijí na spotřebitelský úvěr ve formě přečerpání, kde úvěr musí být splacen na požádání nebo do 3 měsíců.

Odstavec 6 tohoto ustanovení jednoznačně stanoví, že pokud je spotřebitel v prodlení podle původní úvěrové smlouvy a věřitel přistoupí na změnu smlouvy, jejímž účelem je odvrácení případného soudního řízení, přičemž závazky pro spotřebitele nebudou jako celek méně výhodné ve srovnání s původní smlouvou, použijí se na tuto smlouvu vyjmenovaná ustanovení zákona jako např. povinnost poskytnutí pouze některých informací před uzavřením smlouvy, posouzení úvěruschopnosti apod. Jedná se de facto o úvěrové smlouvy uzavřené s původním věřitelem, kde dochází pouze k odložení plateb či změně metody splácení, resp. konsolidaci úvěru.

Odstavec 7 poté stanoví, že na úvěry ve formě možnosti přečerpání, kde úvěr musí být splacen do jednoho měsíce, se použijí pouze některá ustanovení, a to jen tehdy, žádá-li spotřebitel o okamžité zpřístupnění možnosti přečerpání prostřednictvím hlasové telefonní komunikace.

Odstavec 8 stanoví, která ustanovení se použijí v případě překročení.

K § 2

Toto ustanovení vymezuje některé pojmy, které jsou obsaženy v zákoně.

Pro účely zákona je „*spotřebitel*“ definován výlučně jako fyzická osoba jednající mimo oblast své podnikatelské činnosti nebo svého povolání. Na druhou stranu „*věřitelem*“ se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která nabízí nebo poskytuje úvěr v rámci své podnikatelské činnosti nebo svého povolání. Toto vymezení souvisí s obecnou konstrukcí spotřebitelské legislativy. Ta usiluje o zajištění faktické rovnosti smluvních stran ve spotřebitelských smlouvách namísto rovnosti formální, jak je tradičně pojmána v oblasti civilního práva. Skutečná ekonomická a sociální převaha věřitele musí být vyrovnána posílením právní ochrany spotřebitele.

Vedle případů uvedených výše se v souladu s ustanovením § 3a odst. 1 obchodního zákoníku režim spotřebitelského úvěru bude aplikovat také tehdy, kdy bude spotřebitelský úvěr poskytován věřitelem, který k tomu nebude mít příslušné oprávnění.

Novým pojmem, který nebyl zakotven ve stávající právní úpravě, je definice „*zprostředkovatele*.“ Rozumí se jím fyzická nebo právnická osoba, která nejedná jako věřitel a která v rámci své živnosti, podnikání nebo povolání za odměnu spotřebiteli předkládá nebo nabízí úvěrové smlouvy, pomáhá spotřebitelům s jejich uzavřením a uzavírá úvěrové smlouvy jménem věřitele. Povinnosti zprostředkovatele jsou dále specifikovány i v ustanovení § 19.

Pro posouzení výhodnosti či nevýhodnosti sjednávaného spotřebitelského úvěru je důležitým ukazatelem „*roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr*“ (dále též jen „RPSN“), jemuž je věnováno ustanovení § 12, kde je stanoven způsob jejího výpočtu. RPSN se rozumí celkové náklady úvěru pro spotřebitele vyjádřené jako roční procento z celkové výše úvěru. RPSN vyjadřuje hodnotu všech závazků – čerpání, platby a poplatky – budoucích nebo stávajících a dohodnutých mezi věřitelem a spotřebitelem a počítá se podle matematického vzorce uvedeného v příloze č. 1. Na základě takto stanoveného jednotného způsobu výpočtu bude spotřebiteli umožněno porovnávat „cenu“ různých spotřebitelských úvěrů nabízených na trhu.

Dále je blíže vysvětlen pojem „*celkové náklady úvěru pro spotřebitele*“, což představuje veškeré náklady, včetně úroku, provizí, daní a veškerých dalších poplatků, které spotřebitel musí zaplatit v souvislosti s uzavřením smlouvy, a to včetně nákladů souvisejících s doplňkovými službami, které se týkají smlouvy. Jedná se zejména o pojistné, pokud je sjednání pojištění povinné pro získání úvěru apod.

Dalším obdobným pojmem je i „*celková částka splatná spotřebitelem*“, což je součet celkové výše úvěru, čímž se rozumí strop nebo souhrn všech částek, jež jsou dány k dispozici podle úvěrové smlouvy, a celkových nákladů úvěru pro spotřebitele, jejichž skladba je již uvedena výše.

Vzhledem k tomu, že zákon zmiňuje v několika ustanoveních smlouvy ve formě přečerpání, zahrnuje toto ustanovení i definici pojmu „*možnost přečerpání*“. Jedná se o výslovné ujednání v úvěrové smlouvě, na jejímž základě věřitel zpřístupňuje spotřebiteli finanční prostředky, které přesahují aktuální zůstatek na běžném účtu spotřebitele. Pod tento typ úvěru patří např. dnes již běžně používaný tzv. kontokorentní úvěr.

Dále bylo třeba definovat pojem „*referenční sazba*“ použitý v několika ustanoveních zákona. Touto se rozumí úroková sazba použitá jako základ pro výpočet jakéhokoli úroku, jenž má být uplatněn ze strany věřitele. Tato sazba musí pocházet z veřejně přístupného zdroje (jedná se např. o základní sazby vyhlášené Českou národní bankou či sazby mezibankovního trhu, např. LIBOR, PRIBOR apod.), takže jak věřitel tak spotřebitel jsou schopni ji ověřit, aniž by však měli možnost tuto sazbu jakkoliv přímo ovlivnit.

Nově jsou také definovány „*údaje o věřiteli či zprostředkovateli*“, kterými se rozumí minimálně uvedení jména a příjmení, popř. obchodní firmy a místa podnikání u fyzické osoby. U právnické osoby je to pak obchodní firma či název, sídlo popř. umístění organizační složky na území České republiky.

Nutné bylo také definovat „*trvalý nosič dat*“, kterým se rozumí jakýkoliv předmět, který umožňuje spotřebiteli uchovávat informace, aby mohly být využívány po dobu přiměřenou účelu těchto informací, a který umožňuje tyto informace reprodukovat v nezměněné podobě. Jedná se například o CD nebo USB flash disky. Nejedná se např. o email.

„*Celkovou výší úvěru*“ se rozumí souhrn všech částek, které jsou dány k dispozici spotřebiteli. Může se jednat buď o částku jednorázově poskytnutou věřitelem spotřebiteli, nebo o horní strop v úvěrovém rámci, stanovící nejvyšší finanční částku, kterou může spotřebitel čerpat od věřitele v budoucnosti.

„*Výpůjční úroková sazba*“ je procentní sazba, která je uplatňována ročně na čerpanou výši úvěru. Výpůjční úroková sazba může být pevná nebo pohyblivá.

„*Pevnou výpůjční úrokovou sazbou*“ se rozumí jediná výpůjční úroková sazba sjednaná na celou dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo více úrokových sazeb sjednaných pro dílčí období.

K § 3

Vzhledem k tomu, že je nutno zajistit, aby dlužník měl od počátku, tedy již v době, kdy se rozhoduje o využití nabídky spotřebitelského úvěru, co nejúplnější a nezkreslené informace, stanoví zákon povinnost uvést v každé reklamě nebo v každé nabídce uvádějící úrokovou sazbu nebo jiný nákladový údaj, i tzv. standardní informace prostřednictvím reprezentativního příkladu. Jde především o RPSN, výpůjční úrokovou sazbu, celkovou výši úvěru či povinnost uzavřít smlouvu o doplňkové službě související se spotřebitelským

úvěrem, zejména pojištění. Uvedení těchto informací v reklamě nesporně usnadní porovnání různých nabídek na trhu.

Stávající právní úprava stanovila pouze povinnost uvádět v reklamě RPSN, pokud reklama obsahovala úrokovou sazbu nebo jiný údaj o nákladech. Stanovení povinnosti uvádět další údaje v reklamě tak představuje novou povinnost, která s sebou ponese pro poskytovatele spotřebitelských úvěrů jisté dodatečné náklady. Pozitivním efektem stanovení této povinnosti má být vyšší informovanost spotřebitelů již ve fázi působení reklamy a z toho vyplývající vyšší míra ochrany spotřebitelů.

Úpravou v tomto paragrafu nejsou dotčena příslušná ustanovení zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, obsahující zákaz nekalých obchodních praktik.

K § 4

Novinkou oproti stávající právní úpravě je povinnost prokazatelně poskytnout s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy tzv. předšmluvní informace, a to na papíře nebo jiném trvalém nosiči. Oproti současnému stavu bude klientovi poskytována řada nových informací, jejichž výčet je obsažen v tomto ustanovení. Této informační povinnosti se nelze zprostit. Důvodem zavádění této povinnosti je současná nízká míra informovanosti spotřebitelů o nabízeném spotřebitelském úvěru. Nově tak musí být poskytnuty například informace o druhu úvěru, o věřiteli a případně o zprostředkovateli úvěru, o celkové výši spotřebitelského úvěru a podmínkách jeho čerpání či o RPSN. Věřitel je rovněž povinen informovat spotřebitele o případném právu spotřebitele na předčasné splacení spotřebitelského úvěru, o případném právu věřitele na náhradu vzniklých nákladů a o způsobu jejich stanovení. Podrobnosti nároků věřitele vyplývajících z předčasného splacení jsou zakotveny v § 17.

Rovněž tak je zakotvena povinnost věřitele nebo zprostředkovatele poskytnout na požádání bezplatně kopii návrhu na uzavření smlouvy, což umožní spotřebitelům řádně se seznámit s veškerými náležitostmi smluvního vztahu, zvážit veškeré výhody a nevýhody a následně udělat informované a kvalifikované rozhodnutí. Zabrání se tak dnes uplatňovaným praktikám, kdy spotřebitel uzavírá závazky, aniž by měl možnost se s veškerými podmínkami smluvního vztahu předem řádně seznámit.

Ještě před uzavřením úvěrové smlouvy bude mít spotřebitel možnost získat adekvátní informace o podmínkách a nákladech úvěru a o svých povinnostech, přičemž bude mít možnost odnést si tyto informace s sebou domů, v klidu je posoudit a rozhodovat se tak na základě úplné znalosti věci.

Proto, aby se zabránilo matení spotřebitele například zbytečnými či nesouvisejícími informacemi, jiné informace, než ty stanovené přímo tímto zákonem, je věřitel povinen poskytnout pouze v samostatném dokumentu.

Věřiteli, případně zprostředkovateli, se nově ukládá povinnost poskytnout spotřebiteli náležitá vysvětlení (např. vysvětlení jednotlivých položek předmluvních informací, charakteristiku produktu, důsledky nezaplacení plateb) na takové úrovni, že spotřebitel bude schopen posoudit, zda navrhovaná úvěrová smlouva odpovídá jeho potřebám a rovněž jeho finanční situaci.

Ani tehdy, pokud je smlouva o spotřebitelském úvěru uzavírána prostřednictvím zprostředkovatele, nesmí být spotřebitel zbaven svého práva, aby mu byly poskytnuty předmluvní informace. V takovém případě je vedle věřitele předmluvní informace povinen poskytnout také zprostředkovatel (pokud je poskytnut zprostředkovatelem, věřitel se této povinnosti zproští).

Pokud platby spotřebitele nevedou k okamžitému odpovídajícímu umořování celkové výše úvěru a místo toho jsou použity pro tvorbu kapitálu, tedy vytvářejí hodnotu, která se v průběhu času zhodnocuje, je věřitel povinen v předmluvních informacích jasně a výstižně uvést, zda použití takto vytvořeného kapitálu povede k úplnému splacení spotřebitelského úvěru. Jednalo by se například o případ, kdy splátky úvěru směřují do fondu, v němž se zhodnocují a po uplynutí určitého času jsou takto zhodnocené prostředky použity pro splacení úvěru. Především je důležité zdůraznit, že pojem „kapitál“ je použit nikoliv ve zúženém významu používaném v právu obchodních společností nebo v právní úpravě obezřetnostních požadavků na finanční instituce, ale v jeho obecném významu jako prostředek určený k dalšímu zhodnocování.

V případě, kdy je spotřebitelský úvěr sjednáván prostřednictvím prostředků komunikace na dálku, které neumožňují poskytnutí předmluvních informací, například prostřednictvím SMS zpráv, je věřitel povinen poskytnout tyto informace bezprostředně po uzavření smlouvy. V tomto případě je však nutné předmluvní informace poskytnout na formuláři, které jsou přílohou tohoto zákona.

K § 5

Uvedené ustanovení zakotvuje výjimku z poskytnutí předšmluvních informací, a to ve vztahu k dodavateli zboží nebo poskytovateli služeb, kteří jednají jako zprostředkovatelé vázaného úvěru. To však neznamená, že tyto informace spotřebitel neobdrží. Tyto je povinen poskytnout věřitel vázaného úvěru.

V případě smluv ve formě přečerpání, kde úvěr musí být splacen na požádání nebo do tří měsíců, jsou spotřebiteli poskytovány pouze vybrané předšmluvní informace dle § 4 odst. 1 a navíc některé další informace stanovené v § 5 odst. 2 písm. a) až c).

Jestliže spotřebitel a věřitel v důsledku prodlení spotřebitele s plněním smlouvy o spotřebitelském úvěru sjednávají novou smlouvu, kterou se odkládá platba nebo mění způsoby splácení dle ustanovení § 1 odstavec 6, neposkytují se předšmluvní informace v celé šíři tak, jak stanoví ustanovení § 4 odst. 1, ale pouze předšmluvní informace dle ustanovení § 5 odstavce 3.

Pokud je spotřebitelský sjednáván se spotřebitelem formou hlasové telefonní komunikace, musí věřitel poskytnout spotřebiteli informace alespoň podle § 4 odstavce 1 písmene c) až g) a h), a to před uzavřením smlouvy.

K § 6

Nově zavedenou povinností, která dosud nebyla v českém právním řádu výslovně stanovena, je povinnost posoudit úvěruschopnost spotřebitele věřitelem, který při tom musí vynaložit odbornou péči. Toto ustanovení právně zakotvuje přirozený zájem věřitelů správně odhadnout schopnost spotřebitele splácet. Již dnes především subjekty bankovního sektoru ve vlastním zájmu principy odpovědného půjčování aplikují.

Vzhledem k tomu, že směrnice v čl. 9 požaduje zajistit pro věřitele přístup k databázím používaným pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů, ukládá zákon osobám, které zpracovávají příslušné údaje o spotřebitelích, aby umožnily přístup k požadovaným údajům zahraničním věřitelům za nediskriminujících podmínek. Nediskriminujícími podmínkami pro zahraniční věřitele se pak rozumí stejné podmínky jaké jsou stanoveny pro věřitele české. To znamená, že je-li do registru přístup na členském základě, členové mají stejná práva a povinnosti (zejména povinnost do rejstříku poskytovat informace o svých

dlužnících). Je pak věcí členů rozhodnout o tom, koho za člena přijmou či nikoli. Pro posuzování žádosti o přijetí však nesmí být použito hledisko, které by bylo chápáno jako diskriminační pro zahraniční věřitele. Konečně pokud mají za stávající situace do registru přístup pouze české banky, musí mít nově přístup i zahraniční banky, nikoliv nebankovní subjekty. Pro zahraniční věřitele se tak zavádí tzv. národní režim.

Dále pokud věřitel na základě vyhledávání v databázi žádost o poskytnutí úvěru zamítne, je povinen okamžitě a bezplatně vyrozumět spotřebitele o výsledku tohoto vyhledávání a sdělit mu údaje o použité databázi.

K § 7

Požadavek písemné formy smluv, jimiž se sjednává spotřebitelský úvěr, vyplývá z nutnosti nastolení právní jistoty ve smluvních vztazích a z nutnosti zajištění důkazů pro případné budoucí spory. Při zpracování návrhu byla problematika vymahatelnosti věnována značná pozornost a bylo rovněž zvažováno, zda dodržení stanovených náležitostí smlouvy považovat za nezbytnou podmínku platnosti úvěrové smlouvy a zda tedy jejich nedodržení spojit s neplatností (resp. relativní neplatností) právního úkonu. Tato soukromoprávní sankce, byť nepochybně účinná, by však mohla spotřebitelům způsobit závažné potíže. V případě postižení smlouvy takovou vadou (která může být i jen formálního rázu bez významného faktického dopadu na spotřebitele), by spotřebitel byl povinen vrátit věřiteli neprodleně celý poskytnutý úvěr, jenž by byl považován za bezdůvodné obohacení. Toto by mohlo být problematické, zejména pokud peníze z úvěru spotřebitel již použil.

I na základě výsledků veřejných konzultací se zpracovatel při svém rozhodování přiklonil k již stávajícímu sankčnímu mechanismu a jako důsledek nedodržení náležitostí smlouvy zakotvil v ustanovení § 9 úročení úvěru dle diskontní sazby ČNB. Jedná se o jednoduchý, již zavedený mechanismus, který účinně motivuje věřitele a přináší i spotřebiteli finanční výhodu. Zároveň s ním není spojena okamžitá povinnost vrátit celý poskytnutý úvěr.

Zásadní význam v ochraně spotřebitele ve smluvních vztazích s věřitelem má dostatečné množství informací o podmínkách úvěru, nákladech na něj a o závazcích, které z něj plynou. Oproti současnému stavu se rozsah náležitostí ve smlouvě zvyšuje. Mezi podstatné náležitosti smluv, které se nemění, patří například stanovení RPSN na spotřebitelský úvěr nebo ustanovení o právu na předčasné splacení spotřebitelského úvěru.

Na druhou stranu nová úprava jde mnohem dále a nově se tak podstatnými náležitostmi stávají například informace o případném požadovaném zajištění úvěru nebo také informace o zboží nebo službě a o jejich ceně, jsou-li placeny bez spotřebitelského úvěru (v případě úvěrů ve formě odložené platby a smluv o vázaném úvěru) nebo informace o poplatcích za vedení jednoho nebo více účtů, je-li otevření účtu povinné. Nově se podstatnou náležitostí stávají i informace, které výrazně zvýší právní jistotu, a to informace o postupu v případě ukončení smlouvy, o možnosti mimosoudního řešení spotřebitelských sporů ze smlouvy a o označení příslušného orgánu dozoru.

VARIANTA I

Na základě negativních zkušeností s využíváním rozhodčích doložek zákon zakazuje sjednávat rozhodčí doložky ve smlouvách o spotřebitelském úvěru. Naopak nadále zůstává možnost sjednat si smlouvu o rozhodci mezi stranami po vzniku sporu.

VARIANTA II

Rozhodčí doložky budou považovány za nepřiměřenou podmínku ve spotřebitelských smlouvách, a bude proto novelizován občanský zákoník.

K § 8

Uvedené ustanovení obsahuje výčet informací, které je věřitel povinen spotřebiteli poskytnout u smlouvy ve formě možnosti přečerpání, kde úvěr musí být splacen na požádání nebo do tří měsíců.

U tohoto typu úvěru, který je v praxi využíván především v podobě kontokorentního úvěru, nemá opodstatnění uvádět veškeré standardní údaje požadované v ustanovení § 7. Jako příklad lze uvést uvádění RPSN, jejíž vypovídací schopnost u těchto typů úvěru je diskutabilní. Faktem je, že u této úvěrové smlouvy není předem známá konkrétní výše úvěru ani harmonogram splácení, a tudíž není možné RPSN stanovit. Na druhou stranu zákon požaduje poskytovat údaje v průběhu platnosti smlouvy prostřednictvím výpisu z účtu, které umožní spotřebiteli mít o svých závazcích lepší přehled.

U tohoto typu úvěru je věřitel povinen uvést informaci o druhu úvěru, o smluvních stranách, o celkové výši spotřebitelského úvěru a podmínkách jeho čerpání, o době trvání smluvního závazku, o úrokové sazbě, podmínkách upravujících použití této sazby, o době

a podmínkách a postupu pro změnu úrokové sazby a v neposlední řadě o právu na odstoupení od smlouvy.

Pokud existuje možnost vyzvat spotřebitele ke splacení plné výše spotřebitelského úvěru, musí být spotřebitel o této možnosti informován. Rovněž tak je povinen věřitel informovat spotřebitele o poplatcích a o podmínkách, za nichž lze poplatky změnit.

K § 9

Zákon stanoví, že v případě, kdy smlouva o spotřebitelském úvěru nesplňuje předepsané náležitosti a spotřebitel se této skutečnosti dovolá, se úvěr úročí ve výši diskontní sazby platné v době uzavření smlouvy a věřitel nemůže vyžadovat žádné další platby. Toto ustanovení je součástí důsledné ochrany slabší smluvní strany - spotřebitele, a je transpozicí obecného požadavku směrnice na stanovení účinných, přiměřených a odrazujících sankcí.

Jedná se o sankční mechanismus, který obsahuje i stávající právní úprava. Úročení úvěru dle diskontní sazby ČNB v případě porušení povinnosti je jednoduchý zavedený mechanismus, který účinně motivuje věřitele a přináší spotřebiteli případnou finanční výhodu v případě pochybení věřitele. Zároveň s ním není spojena okamžitá povinnost vrátit celý poskytnutý úvěr.

Toto ustanovení je zároveň speciální k ustanovení § 40 odst. 1 občanského zákoníku o neplatnosti právního úkonu v případě nedodržení předepsané formy, protože pro takový případě stanovuje sankci jinou.

K § 10

Jeden ze základních požadavků, který slouží k zajištění průhlednosti smluv o spotřebitelském úvěru, je požadavek na poskytování informací o výpůjční úrokové sazbě, a to jak v předmluvní fázi, tak při uzavírání i v průběhu úvěrové smlouvy. Předmětné ustanovení stanoví, že spotřebitel musí být informován v průběhu smluvního vztahu o změnách pohyblivé výpůjční úrokové sazby a o změnách plateb jimi způsobených. Tato informace musí být podána v přiměřeném předstihu před jejím vstupem v platnost a musí zahrnovat výši splátek po vstupu nové výpůjční úrokové sazby v platnost a o počtu a četnosti splátek, jinak bude změna vůči spotřebiteli neúčinná.

Takovou povinnost informování spotřebitele věřitel nemá, pokud se smluvní strany dohodnou, že tato informace bude spotřebiteli poskytována pravidelně prostřednictvím výpisu z účtu za současného splnění dalších podmínek v ustanovení odstavce 2 stanovených.

Nově je zakotvena povinnost věřitele poskytnout spotřebiteli tabulku umoření, která musí obsahovat dlužné platby, lhůty a podmínky vztahující se ke splacení těchto částek, rozčlenění každé splátky ukazující umořování jistiny a další detaily. Spotřebitelé by tak měli mít možnost zjistit si přesné informace o svých závazcích.

K § 11

K zajištění plné průhlednosti poskytovaného úvěru ve formě možnosti přečerpání se stanovuje věřiteli povinnost informovat spotřebitele po dobu trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru prostřednictvím výpisu z účtu o stanoveném objemu informací. Jedná se například o informace o částce a datu čerpání spotřebitelského úvěru, zůstatku z předchozího výpisu a jeho datu či o novém zůstatku. Pro zajištění průkaznosti musí být tyto informace poskytovány na papíře nebo jiném trvalém nosiči dat.

Věřiteli se dále ukládá povinnost informovat spotřebitele o jakékoliv změně úrokové sazby nebo splatných poplatků, a to v dostatečném předstihu před tím, než se tyto změny stanou účinnými. Speciální ustanovení reaguje na návaznost úrokové sazby na referenční sazbu.

K § 12

Cílem právní úpravy je vytvoření fungujícího vnitřního trhu a zajištění vysokého stupně ochrany spotřebitelů v celém Společenství, což vyžaduje zajistit srovnatelnost informací týkajících se RPSN v rámci celého Společenství.

RPSN je možno považovat za jeden z nejpodstatnějších institutů sloužících k orientaci na úvěrovém trhu. RPSN vyjadřuje hodnotu všech závazků – čerpání, platby a poplatky – budoucích nebo stávajících a dohodnutých mezi věřitelem a spotřebitelem a počítá se podle matematického vzorce uvedeného v příloze č. 1. Jednou z položek, které se započítávají do RPSN, jsou náklady na vedení účtu zaznamenávajícího platební transakce a čerpání. Jedná se však jen o bezpodmínečně nutné náklady na vedení účtu.

Předmětné ustanovení jednoznačně vymezuje, jaké náklady lze a jaké nelze zahrnout, a jaké se použijí pro účely výpočtu. Při výpočtu se předpokládá, že smlouva zůstane platná po

smluvenou dobu a že bude jak ze strany věřitele tak ze strany spotřebitele plněna řádně a včas. Rovněž tak se předpokládá, že výpůjční úroková sazba a další poplatky zůstanou pevné ve vztahu k původní úrovni a budou se uplatňovat až do konce platnosti úvěrové smlouvy.

K § 13

V souladu s některými dalšími evropskými předpisy, které řeší problematiku ochrany spotřebitele, je i zde dána spotřebiteli možnost od smlouvy odstoupit ve lhůtě 14 dnů od jejího uzavření bez sankcí a bez povinnosti zdůvodnění.

Jedná se o významný institut ochrany spotřebitele, který prohlubuje obecná ustanovení o právu na odstoupení od smlouvy. Přijetím zvláštního režimu pro odstoupení dojde k posílení ochrany spotřebitele především tím, že k jeho uplatnění již není zapotřebí splnění dalších podmínek, jak je tomu v případě odstoupení z důvodů předpokládaných v občanském zákoníku. Čtrnáctidenní lhůta má spotřebiteli umožnit plně si uvědomit svá práva a povinnosti plynoucí ze smlouvy, a poskytnout dostatek času pro porozumění, zvážení a ověření veškerých poskytnutých informací.

Neposkytnutí stanovených informací znamená natolik závažné porušení povinností ze strany věřitele, že zakládá právo spotřebitele odstoupit od smlouvy v prodloužené lhůtě.

Pokud spotřebitel uplatní toto své právo, má povinnost tak učinit před uplynutím lhůty, tj. nejpozději v poslední den lhůty, a to prokazatelným způsobem, formou a postupem stanoveným v zákoně. Informace o podmínkách pro výkon tohoto práva jsou podle § 7 odst. 2 písm. o) podstatnou náležitostí úvěrové smlouvy. Věřitel má po odstoupení od smlouvy nárok na splacení jistiny a úroku, který se vypočítá na základě dohodnuté úrokové sazby, a to i tehdy, pokud právě výše úrokové sazby je důvodem pro odstoupení od smlouvy, například pokud spotřebitel zjistil, že uzavřel smlouvu, která stanoví vyšší úrokovou sazbu, než je na trhu obvyklé. Na druhou stranu věřitel nemá právo požadovat po spotřebiteli žádné jiné odškodnění s výjimkou odškodnění za případné nevratné poplatky zaplacené věřitelem orgánu veřejné správy. Takovými poplatky se rozumí například poplatky za ověření podpisů na smlouvách.

V případě, že je na smlouvě o spotřebitelském úvěru závislý další závazek např. ve formě doplňkové služby (typicky pojištění), zánikem smlouvy zanikají i další související závazky.

K § 14

Předmětné ustanovení upravuje možnost ukončení platnosti úvěrové smlouvy výpovědí, pokud byla smlouva uzavřena na dobu neurčitou. Garantuje tak smluvní volnost stran a jejich svobodné rozhodnutí o ukončení platnosti smlouvy uzavřené na dobu neurčitou s tím, že sjednaná výpovědní doba ze strany spotřebitele nesmí překročit jeden měsíc. V případě, že výpovědní doba nebyla sjednána, je výpověď spotřebitele účinná okamžitě, jakmile dojde věřiteli. Ze strany věřitele výpovědní doba nesmí být kratší než dva měsíce.

K § 15

Pokud se na tom strany ve smlouvě dohodly, může věřitel z objektivních důvodů, to znamená z důvodů, které nejsou závislé na jeho vůli, ukončit právo spotřebitele na čerpání z úvěrové smlouvy na dobu neurčitou. Věřitel je však povinen uvědomit spotřebitele o tomto ukončení a jeho důvodech, a to prokazatelným způsobem, nezakazuje-li to jiný právní předpis.

K § 16

V případě smluv o vázaném úvěru se jedná o smlouvy, kde poskytnutý úvěr slouží výhradně k financování smlouvy o dodání konkrétního zboží nebo poskytnutí konkrétních služeb. Tyto dvě smlouvy tvoří z objektivního hlediska obchodní celek. V případě, že spotřebitel využije svého práva na odstoupení od smlouvy o dodání zboží nebo služeb, a tudíž nedojde k plnění, na jehož úhradu byl spotřebitelský úvěr sjednán, má právo, aby mu byla vrácena již splacená část úvěru. Spotřebitel tak nebude nadále vázán smlouvou o vázaném úvěru.

S uplatněním uvedených práv nesmí být spojováno navýšení nákladů na spotřebitelský úvěr, neboť uvedené důsledky byly vyvolány neplněním ze strany dodavatele nebo tím, že dodavatel neplnil řádně.

Pokud je dodáno vadné zboží nebo poskytnuta vadná služba, má mít ve smyslu směrnice (článek 15 odst. 2) spotřebitel právo uplatnit prostředky nápravy i vůči věřiteli, pokud prostředky nápravy, které má vůči prodávajícímu nebo poskytovateli služby, již byly uplatněny, avšak nebyly uspokojeny. Pokud jde o rozsah a podmínky pro uplatnění těchto prostředků nápravy, byla možnost úpravy přenechána na členských státech.

Rozsah prostředků nápravy v našem právním řádu je již obecně dán příslušnými ustanoveními občanského zákoníku v závislosti na druhu smluvního typu – kupní smlouva, smlouva o dílo, přičemž může být rozšířen individuálními smluvními ujednáními. Nároky vyplývající z uplatnění odpovědnosti za vady se odvíjejí dále od charakteru zjištěné vady, tj. zda je vada odstranitelná nebo neodstranitelná. U vady odstranitelné přichází v úvahu oprava věci, výměna věci, případně lze připustit i slevu z kupní ceny, pokud vada nebrání v řádném užívání věci. V případě vady neodstranitelné se jedná o výměnu věci nebo odstoupení od smlouvy. Práva z odpovědnosti za vady se uplatňují u prodávajícího nebo poskytovatele služby, pokud se však smluvní strany nedohodly na jiném způsobu.

Z pohledu transpozice je povinností zakotvit ve vnitrostátní právní úpravě pro spotřebitele prostředek (nebo prostředky) nápravy využitelný vůči věřiteli v případě, že dodavatel zboží nebo poskytovatel služeb nedostojí svým povinnostem ani po uplatnění příslušných prostředků nápravy.

Z veřejné diskuse lze dovodit preferenci uplatnění zákonných nároků (uplatnění odpovědnosti za vady výrobků) primárně u prodávajících či poskytovatelů služeb. Teprve po vyčerpání veškerých prostředků, včetně soudních, by bylo možné obrátit se na věřitele. Zcela jednoznačně je odmítána možnost, aby finanční instituce byly nuceny řešit reklamační či jiné spory. Tato činnost finančním institucím nepřísluší. Z toho důvodu zákon umožňuje spotřebiteli uplatňovat u věřitele pouze nároky na peněžité plnění.

Spotřebitel tak může vůči věřiteli uplatnit pouze nárok na peněžité plnění uznaný prodávajícím resp. poskytovatelem služby, nebo takový nárok, který je pravomocně přiznán v soudním či rozhodčím řízení, přičemž prodávající nebo poskytovatel služby dobrovolně neplnily.

Účelem § 16 odst. 3 poslední věty je zamezení problémům, které nastávaly při podomních prodejkách zboží a reklamních a prodejních zájezdech, kde v případě odstoupení od smlouvy o koupi zboží měl spotřebitel i nadále povinnost splácet úvěr, resp. vrátit poskytnuté peněžní prostředky věřiteli i přesto, že mu ze strany prodávajícího nebyla vrácena kupní cena.

K § 17

Spotřebiteli se přiznává právo vyrovnat své závazky kdykoli před datem splatnosti. V takovém případě má rovněž právo na poměrné snížení celkových nákladů úvěru a nákladů

za zbývající dobu platnosti smlouvy. Věřitel má současně nárok na spravedlivé a objektivně odůvodněné odškodnění za případné náklady přímo spojené s předčasným splacením úvěru.

Pro případy, kdy je odškodnění možné požadovat, se stanoví, že výše odškodnění nesmí přesáhnout 1 % předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru, pokud doba mezi předčasným splacením a sjednaným koncem smlouvy přesahuje jeden rok. Pokud je tato doba kratší, nesmí výše náhrady nákladů přesáhnout 0,5 % předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru. Současně se stanoví, že žádné odškodnění nesmí přesáhnout částku úroku, kterou by spotřebitel zaplatil během doby od předčasného splacení do sjednaného konce úvěrové smlouvy.

Výpočet odškodnění, na něž má věřitel nárok, musí být průhledný a srozumitelný spotřebiteli již v předmluvní fázi a v každém případně v průběhu plnění úvěrové smlouvy. Metoda výpočtu navíc musí být snadno použitelná pro věřitele a musí usnadnit kontrolu odškodnění dozorovými orgány.

Předmětné ustanovení obsahuje též výčet výjimek (stanovených v souladu s implementovanou směrnicí), kdy není možné požadovat odškodnění za předčasné splacení.

Naproti tomu se ochrana, kterou poskytují ustanovení tohoto paragrafu, nevztahuje na případné šikanózní jednání ze strany spotřebitele. Je třeba respektovat též ustanovení § 3 odstavce 1 občanského zákoníku, podle něž výkon práv a povinností vyplývajících z občanskoprávních vztahů nesmí bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů jiných a nesmí být v rozporu s dobrými mravy.

K § 18

Oproti „přečerpání“, které je ve smlouvě předpokládáno, se překročením rozumí faktické zpřístupnění peněžních prostředků, které přesahují aktuální zůstatek na platebním účtu spotřebitele. Pokud věřitel umožní takové překročení, je povinen spotřebitele informovat o nákladech, které mu vzniknou v důsledku tohoto překročení – tj. o úrokové sazbě, sankcích, poplatcích a úrocích z prodlení. Pokud takové překročení trvá déle než jeden měsíc, je věřitel povinen spotřebitele uvědomit o tomto překročení, poskytnout informaci o jeho výši, úrokové sazbě, a to včetně uvedení sankcí, poplatků nebo úroků z prodlení.

Ustanovení odstavce 3 stanoví další povinnosti v případě výrazného překročení. Výrazné překročení je třeba posuzovat individuálně vzhledem k okolnostem konkrétního

případu. Překročení lze například poměřovat s výší sjednaného přečerpání, případně obvyklých kladných zůstatků na daném účtu předtím, než došlo k překročení.

K § 19

Nová právní úprava zavádí zcela nově i povinnosti pro zprostředkovatele spotřebitelských úvěrů. V první řadě je zprostředkovatel povinen poskytnout předsmluvní informace v takovém rozsahu, v jakém by je měl poskytnout věřitel.

Zprostředkovatel je dále povinen nejen v případné reklamě, ale i v dokumentaci pro spotřebitele uvést rozsah svých oprávnění, tedy zejména, zda pracuje výhradně s jedním nebo s více věřiteli nebo jako nezávislý makléř. Dále v případě, že spotřebitel uhradí zprostředkovateli odměnu za zprostředkování, je třeba sjednání této odměny zaznamenat na papíře nebo na jiném trvalém nosiči dat.

K § 20

V současné době jsou na našem trhu poskytovány spotřebitelské úvěry jak bankovními tak nebankovními subjekty. Činnost bank a spořitelních a úvěrních družstev není ve smyslu zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“) považována za živnost a pro její výkon je nezbytné splnit řadu veřejnoprávních požadavků (plnění kapitálových požadavků, požadavků úvěrové angažovanosti, odborné způsobilosti a občanské bezúhonnosti osob, technických a organizačních předpokladů, reálnost ekonomických kalkulací o budoucí likviditě a rentabilitě apod.) s tím, že o udělení povolení působit jako banka nebo spořitelní a úvěrní družstvo rozhoduje Česká národní banka.

Ve smyslu stávající právní úpravy může poskytovat spotřebitelský úvěr nebo jej zprostředkovávat subjekt, který splní podmínky pro vydání živnostenského oprávnění k volné živnosti (konkrétně v oboru 70 – služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy, resp. oboru 47 – zprostředkování obchodu a služeb). Na rozdíl od bank či spořitelních a úvěrních družstev tyto subjekty poskytují úvěry z vlastních zdrojů, a proto veřejnoprávní požadavky směřující k jejich finanční stabilitě nejsou zapotřebí v takovém rozsahu. Rozsah obou uvedených oborů je však v současné době koncipován značně široce, tudíž nelze jednoznačně vyčíslit, kolik subjektů v nich registrovaných fakticky poskytuje nebo zprostředkovává spotřebitelský úvěr. V rámci diskuse byla zvažována možnost zavedení

registrace všech subjektů poskytujících nebo zprostředkovávajících spotřebitelský úvěr a jako nejschůdnější bylo přijato řešení, které je obsahem předmětného ustanovení. Jeho podstatou je, že každý nebankovní poskytovatel nebo zprostředkovatel spotřebitelského úvěru bude povinen v rámci režimu živnosti volně ohlásit obor činnosti „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“. Takováto evidence přispěje ke zpřehlednění trhu se spotřebitelskými úvěry, což bude přínosem nejenom pro orgány dohledu, ale i pro orgány činné v trestním řízení a jiné.

K § 21

Obsahem tohoto ustanovení je rozdělení působnosti výkonu dozoru nad dodržováním povinností stanoveným tímto zákonem mezi dva dozorové orgány – Českou obchodní inspekci a Českou národní banku. Toto řešení na straně jedné umožňuje využít zkušenosti, které při výkonu dohledu nad poskytováním spotřebitelských úvěrů získala Česká obchodní inspekce, a na straně druhé svěřuje České národní bance dohled nad dodržováním povinností při poskytování spotřebitelského úvěru v případě těch subjektů, které jinak spadají pod její dohled.

K § 22 a § 23

Obsahem uvedených ustanovení je konkrétní vymezení správních deliktů, které jsou formulovány tak, aby odpovídaly zásadám nové koncepce správního trestání, schválené usnesením vlády č. 162 ze dne 20. února 2002, včetně standardních ustanovení týkajících se správního trestání.

Členění je dáno okruhem subjektů, kterým jsou v předmětném předpisu ukládány povinnosti, tj. věřitelé, zprostředkovatelé a osoby, které jsou oprávněny zpracovávat údaje o spotřebitelích za účelem posuzování jejich úvěruschopnosti a které jsou oprávněny poskytovat přístup k těmto údajům třetím osobám.

K § 24

Přechodná a závěrečná ustanovení řeší použití stávajícího zákona č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru, a současně nově přijatou právní úpravu spotřebitelských úvěrů. Rovněž tak je stanovena doba pro splnění povinností subjektů poskytujících spotřebitelský úvěr ve vztahu k živnostenskému úřadu.

K § 25

Zrušovacím ustanovením dochází ke zrušení zákona č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru.

K části druhé – Změna živnostenského zákona

K § 26

Předmětná novela Přílohy č. 4 živnostenského zákona souvisí s ustanovením § 20 navrhovaného zákona, které ukládá poskytovatelům úvěrů povinnost v rámci režimu živnosti volně ohlásit obor činnosti „Poskytování a zprostředkování spotřebitelského úvěru“. Takováto evidence přispěje ke zpřehlednění trhu se spotřebitelskými úvěry, což bude přínosem nejenom pro orgány dohledu nebo např. pro orgány činné v trestním řízení, ale i pro samotného spotřebitele.

K části třetí – Změna zákona o finančním arbitrovi

K § 27 a § 28

Podle článku 24 směrnice se ukládá povinnost členským státům, aby zajistily vhodné a účinné postupy pro mimosoudní řešení sporů ze spotřebitelských úvěrů.

Na základě výsledků veřejné diskuse byl jako nejvhodnější mechanismus mimosoudního řešení sporů shledán institut finančního arbitra. Za tím účelem dochází k novelizaci zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů, a rozšíření jeho působnosti i na spory mezi věřitelem nebo zprostředkovatelem a spotřebitelem při nabízení a poskytování spotřebitelského úvěru.

Řízení před finančním arbitrem lze zahájit již na návrh navrhovatele (klienta finanční instituce) a souhlas druhé strany není nutný. Pravomocný nález finančního arbitra je vykonatelný podle občanského soudního řádu. Finanční arbitr je členem sítě FIN-NET sdružující instituce mimosoudního řešení spotřebitelských sporů z oblasti finančního trhu v Evropském hospodářském prostoru. V rámci této sítě je možné řešit i přeshraniční spory.

K části čtvrté a páté – Změna zákona o České obchodní inspekci a změna zákona o České národní bance

K § 29 a § 30

Na rozdíl od současné právní úpravy se nově zavádí dělená pravomoc v rámci dozorové činnosti. U subjektů, které již nyní spadají pod dohled České národní banky, bude tato instituce dozorovat také dodržování podmínek stanovených tímto zákonem. Nebankovní subjekty, podnikající na základě živnostenského oprávnění, bude i nadále dozorovat Česká obchodní inspekce. Nově se dozorová činnost nebude vztahovat pouze na samotné poskytovatele úvěru, nýbrž i na zprostředkovatele spotřebitelského úvěru.

Toto nové pojetí dozorové činnosti vyžaduje přijetí změny zákona o České obchodní inspekci a změny zákona o České národní bance.

K části šesté – změna občanského zákoníku

VARIANTA I

Změna občanského zákoníku nebude v zákoně uvedena. Výhodou vložení zákazu rozhodčích doložek do zákona o spotřebitelském úvěru je předpokládaná dlouhá životnost této úpravy, kdy nebude zrušena v důsledku přijetí nového občanského zákoníku či přijetí nové evropské legislativy.

VARIANTA II

Navrhovanou změnou občanského zákoníku se předpokládá rozšíření výčtu nepřipustných podmínek ve spotřebitelských smlouvách. Přínosem této úpravy je posílení ochrany spotřebitele vyloučením rozhodčích doložek, kterými se spotřebitel dopředu vzdává svého práva na řešení případných v budoucnu vzniklých sporů cestou soudního sporu. Tato varianta však nevylučuje možnost, aby spotřebitel mohl řešit reálně již vzniklý spor (tedy se znalostí konkrétní situace) před rozhodcem na základě smlouvy o rozhodci. Výhodou této úpravy je posílení práva na spravedlivý proces, neboť v současné době nelze účinně namítat podjatost rozhodce.

Riziko této varianty spočívá ve skutečnosti, že v současné době je do legislativního procesu předložen zcela nový občanský zákoník. Po přijetí tohoto předpisu by se dosažená

úroveň ochrany spotřebitele opět snížila a bylo by nutné přijmout novou právní úpravu. Další riziko spočívá v nově projednávané směrnici o právech spotřebitelů, která v sobě zahrnuje i část o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách. Původní směrnice Rady 93/13/EHS, o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách byla transponována právě do § 56 občanského zákoníku. Vzhledem k režimu plné harmonizace připravované směrnice o právech spotřebitelů, která nahradí směrnici o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, lze předpokládat zásadní změnu tohoto ustanovení. Stávající zapracování zákazu rozhodčích doložek by muselo být zrušeno nebo vloženo například do zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.

K části sedmé – Účinnost

K § 32

Zákon nabývá účinnost dnem 11. června 2010. Tento termín vychází ze znění směrnice s opravou, které požaduje přijetí a zveřejnění předpisů nezbytných pro dosažení souladu do 11. června 2010 s tím, že tyto předpisy se budou nejpozději od tohoto data používat.